

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k 30 f.

HIRDETESEK:

5-6 soros hirdetés naponta 20 fillér.
Hosszabb hirdetések külön díjra.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, július 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az agyonvédezt kisemberek.
- Honvédtisztek külföldi tanulmányutja.
- A vízvezeték botránya.
- Westinghouse gyármányának nem kell reklám.
- A kőbor cigányok Aradmegyében.
- Öngyilkos törvényszéki jegyző.
- A hentestanonc büne.
- A kéjgyilkos büntetése.
- László Rózi kutyapöre.
- Katonarab szökése az aradi várból.
- Tárca: Jozefin. Írta: Bartáné-Szucsits Mariska.

Az agyonvédezt kisemberek.

Arad, július 24.

Az ugynevezett kisemberek végre kapnak valamit a törvényhozástól. Az igazságügyminiszter a képviselőház tapsai között terjesztette be a végrehajtási eljárás módosításáról szóló törvényjavaslatot. Szó sincs róla: ez a törvénytervezet tényleg a humanisztikus törekvések eredménye.

Kétségen kívül áll, hogy a novella a szegény kisemberek védelmét célozza a végrehajtás alá nem vonható ingóságok körének kiterjesztése, valamint a le nem foglalható tisztí fizetéseknek, a törvényileg megszabott létminimumnak magasabb összegben megállapításával, de ugyanezen rendelkezéseivel, melyek a legméltányosabb előrelátással kívánják megvédeni az elkényszeredett szegény embert, hitelezője zaklatásaival szemben, ugyanezen kisembert igen súlyos gazdasági hátrányoknak, magát a kereskedelmet és ipart s főleg a kiskereskedelmet és kisipart pedig egyenesen válságnak teszik ki.

Ugy az adósok, kiknek védelme céloztatik, valamint a hitelezők, a kik ellen a törvényjavaslat rendelkezései irányulnak, legnagyobb részben a szegény emberek óriási osztályából kerülnek ki. A végrehajtási törvény reformja első sorban a kiskereskedők és kisiparosok százezreit érdekli, mert ők azok, akik foglalkozásuk természeténél fogva a társadalom legszegényebb elemeivel állanak összeköttetésben, ők azok, kik kenyerüket a társadalom ezen rétege után keresik meg s ők azok, akik éppen ezen összeköttetésükből, valamint üzletük, iparuk természetéből kifolyólag szegény üzletfeleik viszonyait figyelembe veszik s szorult helyzetükben nekik akár áruik árának, akár munkáik bérének kihitelezése utján segílyére vannak.

Ezen segílyezésnek, a hitelnyújtásban megnyilvánuló ezen megbecsülésnek alapját első sorban természetesen a hitelt kereső becsületébe, szótartásába vetett bizalom képezte, de ezenkívül alapot nyújtott erre annak tudata is, hogy az illető kénytelen lesz csekély tartozását megfizetni, mert hiszen van neki butorozott lakása, vannak lefoglalható butorai, amelyekhez szívósan ragaszkodnak, mert ezek otthona, családi élete fogalmához tartoznak s a melyeket elárvereltetni, ha csak mód van annak meggátolására, soha semmiképpen nem hagyja.

Nem az ingóságok értéke s nem is azon körülmény képezte tehát e részben a hitelező biztosítékát, hogy követelése az adós vagyonában fedezetét találja,

mert ellenkezőleg, a legtöbb esetben a lefoglalt butordarabok alig számbavehető értékűek s különösen árverés esetén pottom áron kelnének el s emellett a rendszerint fennálló házbér és adóhátralék még ezen csekély fedezeti tömeget is elvonja a hitelező elől, hanem egyrészt a szegény ember ragaszkodása nehezen szerzett, avagy még szüleitől örökölt csekély ingóihoz s másrészt a szégyenérzete, mely nem akarja eltérni, hogy házában, otthonában a végrehajtó dobja megperdüljön s vagyonkája az árverési hiénák martalékává legyen s így történik, hogy bár a legtöbb esetben ugyanolyan butordarabokat sokkal kisebb összegért állana módjában ugyanazon árverési alakoktól beszerezni, inkább kér, könyörög fizetési halasztást, részletfizetési kedvezményt eszközöl ki, de vagyonkáját elárvereltetni nem engedi.

Ezen biztosítékot, tehát inkább az erkölcsi érintetlenségre s büszkeségre alapított garanciát fogja az új végrehajtási törvény megszüntetni és ezzel a nem kevésbé keservesen küzdő „hitelezők“, vagy is ugyanazon társadalmi osztály egy másik rétegére halálos csapást mérni.

A kiskereskedő, kisiparos keserves csalódások után kénytelen lesz a hitelbe adást, a hitelbe dolgozást beszüntetni, mert hiszen anyagi helyzete nem engedi meg, hogy a hitelbe nyújtott összegek visszafizetése teljesen adósa önkénye s belátására legyen bízva s ennek következménye reá nézve az lesz, hogy üzlete köre még inkább megszűkül, forgalma

Jozefin.

Írta: Bartáné-Szucsits Mariska.

Hét éves korában került Jozefin az árvaházba. Sem anyja, sem apja nem volt. Fehér főköttős nénikék nevelték tizenégy éves koráig. Akkor egy asszony jött az árvaházba. Alacsony volt, kövér, ravasz kis szemekkel. Lejött az udvarra, a hol sok kis árva leány és fiu együtt játszott. A nagyobbak gyomlátkak, egy csoport leány kötött, az egyik közben előimádkozta a rózsafüzért, a többi utána mondta. Az előimádkozó Jozefin volt. Magas, erősen kifejtett teste tizenhat évet mutatott. Aratlan szemével, vallásos rajongással nézett az ég felé. Olyan volt, mint egy kis állat, a mely még nem látta a mezőt, a zajos majort, csak szükös istállója ablakából nézett ki bátortalanul a világra. Az asszony megállt a leány előtt és kijelentette a fehér főköttős néniknek, hogy Jozefint akarja elvinni.

Az asszony egy pék felesége volt. A pék egyuttal a nazarénusok püspöke volt.

Jozefin tehát a nazarénus püspökhöz került. A püspök egyébként egész nap kenyeret sütött. az asszony meg lisztet árult. A kövér asszony férje magas volt és tizenötével fiatalabb az asszonynál, mélyen ülő lángoló fekete szemekkel. A házaspár örökös viszálykodásban élt egymással. A pék szeretőt tartott s a szeretőjétől

egy kis fia is volt; ez a szeretője az asszony testvére volt.

Jozefinnek nagyon sokat kellett dolgoznia, hajnalól estig. Ő adta a nehéz kenyereket a la pátra, ő surott, mosogatott és hordta két nagy kannában a vizet. Este pedig, amikor lefeküdt, sirást és vad szitkozódást hallott. Olyankor mindig imádkozott.

Egy nap a pék behívta magához a szobába. Megcírógatta a leány erős karjait és éhesen nézett rá. A leány nem húzódott el, nem találta ezt rossznak. A fehér nénikék nem mondtak neki erről semmit.

A pék megmondta Jozefinnek, hogy nazarénussá kell lennie. A leány csak erre rezzent meg és sirni kezdett.

— Ne sirj, — nem kell most mindjárt, majd gondolkodj előbb! — mondta a pék és ujra megcírógatta Jozefin karjait.

Jozefin egész nap sirt. Az asszony ügyet sem vetett rá, Jozefin pedig szeretett volna ujra imádkozni az udvaron, a fehér főköttős nénikék között.

Hajnalban Jozefin a sütőszobában dagasztotta a kenyereket, a pék pedig lisztet szitált. Mikor Jozefin készen volt, ki akart menni, de a pék eléje állt, egyszerre szorosan magához ölelte és csókolni kezdte. Jozefin csodálkozott és nem tudta mit tegyen? A főköttős néniket szerette volna megkérdezni, hogy mindez mit jelent? Hirtelen kinyílt az ajtó s a pékné jött

be. Hatalmasan arcúcsapta a leányt és azt kiáltotta neki: „Te erkölcstelen! Du misztlich!“

Jozefin sirt és nem tudta megérteni a szavakat, miket a pékné mondott neki.

Délután föl kellett öltöznie és el kellett mennie a péknével az árvaházba. A pékné németül beszélt, Jozefin nem értette, de hallotta ugyanazon szavakat: erkölcstelen és misztlich. Nagyon csunyak lehettek a szavak, mert a nénikék eltakarták az arcukat. Aztán benn maradt Jozefin az árvaházban. Nyolc napon keresztül kellett vezekelnie nagy bünéért, mint a nénikék mondták. De lent a kápolnában nem birt imádkozni, folyton azon töprengett, hogy mi az ő nagy büne és mit jelenthet ez a szó: erkölcstelen?

Nyolcad nap ismét egy asszony elé vezeték. Az asszony szép volt, erősen illatos és nagy tollak lengtek a kalapján.

— Jó lesz, — mondta a szép asszony, — hat forintot fizetek neki, holnap tessék hoz-zám kísérni.

Jozefin ösztönszerűleg félt ettől az asszonytól. Mikor ez elment, tudára adták, hogy gyermekek mellé kell mennie. Jozefin elszomorodott. Ismét a szavak csendültek a fülébe, miket a pékné mondott neki. Megkérdezte az egyik nénikét, hogy mit jelent az a szó... A néniké befogta a fülét és haragosan rákiáltott:

— Hallgass, te szörnyü teremtes!

még nagyobb mértékben megcsappan, egzisztenciája még kevesebb lesz, kötelezettségeinek még kevésbé tud eleget tenni.

És ez a pont azután az, hol a kiskereskedelem és a kisipar érdekei a társadalom többi osztályai érdekeivel találkoznak, mert az ezen foglalkozást üzők teljes tönkremenetelét az egész társadalom meg fogja érezni mert a kiskereskedő- és kisiparos-osztály tönkremenetelének, de sőt már az általuk eddig nyújtott hitelezéseknek megtagadása elsősorban azon elemekre lesz óriási hatással, akiknek védelmét a végrehajtási törvénytervezet reformja szándékolja.

Ez a törvény tehát, — abban a formában, amint megszületett — a hitelnek csődjét jelenti, amelynek beláthatatlan gazdasági következményei lesznek. Bizonyos, hogy ilyen szociális reformokra szükség van, de azok megalkotásánál mindenestre nem szabad figyelmen kívül hagyni az ország mai, sajnosan züllött hitel-állapotait. (*)

Honvédtisztek

külföldi tanulmányutja.

Zech báró Franciaországban.

A honvédelmi intézmények megismerése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24

Az utóbbi években a honvédelmi miniszterium azt az életrevaló újítást vezette be, hogy a kiválóan képzett honvédtiszteket külföldi tanulmányutra küldi. A folyó évben ismét 20 honvédtiszt fog a kincstár költségén külföldi tanulmányutazást végezni, még pedig 5 négyes csoportban, amelyeknek egyikében van Zech Kolbert báró őrnagy, az aradi honvédhuszár-osztály parancsnoka is. A miniszterium által kiválasztottak névsora — amint azt *A hadsereg* legújabb száma jelenti — a következő:

Mattyasóvasky Mátyás ezredes, Jóny László őrnagy, Parupka Károly őrnagy és Darvas La-

jos főhadnagy Németországba (Dresden, Berlin, Hamburg, Hannover.) Braun József ezredes, Brunswik Lajos őrnagy, Csermák Mihály százados és Masa Rikárd főhadnagy a Balkánon (Triest-Patras hajón, Patras Athen vasuton, Pyreus-Konstantinápoly hajón, Konstantinápoly-Sófia-Zimony, vasuton.)

Bogát István ezredes, Seide Rezső alezredes, Bittó Gyula százados és Beksics Olivér főhadnagy Svájcba (Bregenz, Constanz, Schaffhausen, Zürich, Luzern, Interlaken, Genf, Rohngletscher, Furka, Göschenen, Schwyz, Feldkirch.)

Sultheisz Emil ezredes, Kolák Dániel alezredes, Polgár Rezső őrnagy és Papp-Váry Endre főhadnagy, Svájcba (Feldkirch, Luzern, Göschenen, Furka, Grimsel, Mairingen, Grosser Scheideck, Kleiner Scheideck, Interlaken, Genf, Bern, Luzern, Zürich, Schaffhausen, Constanz, Bregenz.)

Nagy Gyula báró ezredes, deyhachi Zech Colbert harti és sulzi báró őrnagy, Abonyi Andor százados, (központi lovas iskola) és Sardagna Géza főhadnagy, Franciaországba (Feldkirch, Basel, Belfort, Saumur, Páris, Strassburg, Uim, Wien.)

Az ilyen rövid, 14 napos külföldi utazásoknak is kiszámi hatatlan nagy hasznuk van. A résztvevők ismeretei bővülnek, látkörük tágul, itélőképességük fejlődik, hivatásszeretetük, előjáróik és az intézmény iránt érzett hálájuk és ragaszkodásuk erősödik, tapasztalataik szorgalmas, lelkesült munkára ösztönzik, és képe-
sítik őket.

Különösen nagy örömmel adnánk azonban hírt arról, ha kormányunk, amint az minden más kormányzati ágban nagyon gyakran történik, egyes tiszteket hosszabb időre is kiküldene az érdekesebb külföldi honvédelmi intézmények tanulmányozására. Ilyenek például: az ifjúság előkészítése a katonai szolgálatra Romániában, Norvégiában, Franciaországban, Angliában, Svájcban; a polgárok célbalövése Tirólban, Svájcban, Olaszországban; a katonák a közművelődés és népnevelés szolgálatában: Francia és Olaszországban; az olaszok hadkiegészítő rendszere és annak hatása; a német és a francia tisztképzés; az altiszti kérdés Német-, Francia, Olaszországban; a katonai és polgári torna és vívótanárok kiképzése ugyanott; a hadsereg lövész iskolái; a hadsereg nyerslovai-

Jozefin végleg összetörve feküdt az éjjel is ágyában. Árva és üres volt körülötte minden. Nem szabad volt a közös hálóban feküdni, a többi ártatlan gyermek mellett.

Másnap, mikor elment, a főnöknő szigorú tanácsokat adott neki a vallásról, az életről egy szót sem szólt neki.

A szép asszonynak, akihez került, szeretője volt. Jozefin volt a levelek közvetítője. Az asszonynak egy leánya, egy fia volt és egy husz éves mostoha fia. — Nyegle, üres, rosszszívű, máris romlott vérű fiatal ember. Jozefin tizenöt éves volt. Szép volt, szelid és mint a fiatal ur mondta: nagy liba. Egy évig volt már itt Jozefin, mikor egy nap kis batyujával a kezében sirva állt az utcán. A fiatal ur miatt az ére-
nyes szép asszony kidobta...

Jozefin ott állt az utcán hajlék nélkül. S a padt fiatal gyermek-asszony volt és reszketett mint egy fázós kis csirke. Nem tudta hova menjen. Nem tudta azt sem, hogy nem leány többé. Sirt és a nénikék jutottak eszébe. Megindult az árvaház felé. — Az árvaház a szőlők felé volt. Szőlővirágok kábitó illata lengett a levegőben. A fák buján zöldeltek, az utak porosak és göröngyösek voltak.

Jozefint a főnöknő elé vezették. Jozefin ártatlanul sirva panasolta el baját. A főnöknő ránézett, összeráncolta a homlokát és az ajtó felé mutatott.

— Menjen ki, ne merjen többé ide belépni. Jozefin megtörve és zokogva ment ki, mint egy nyájától elszakított bárány. Ment az utcá-

kon és sirt; de később már nem birt sírni. Feje nehéz volt és füle zugott. — Az egyik utcában a fiatal urral találkozott, aki miatt kidobták. Megszólította és majdnem nevetséges gyermekességgel beszélt el, hogy az árvaházból elzavarták.

A fiatal ember végig nézett Jozefinen és aztán elvezette egy asszonyhoz egy házba, ahol még több leány is volt...

Jozefin diszes ruhában a korzón sétál urinők között. Könyöken jár föl, alá. Egy szép asszony az udvarlójával és két gyermekével megbotránkozva megy el a korzóról... Tovább is hullámszik a szebbnél-szebb asszonyok sokasága; erényesen és büszkén lépkednek, Jozefin közöttük megy, egy cseppet sem különbözik.

Egyszerre egy rendőr közelített feléje, valamit szólt neki. — Jozefin pirulás nélkül hagyta ott a korzót, ép úgy, mint a szép asszony, aki egyszer kidobta...

Az egyik utcasarkon egy fehér főkötős néni, hosszú rózsafüzérrel oldalán vezetett épen egy hat éves kis leányt. A nagy templom előtt megálltak és a csöpp kis leányka is áhitatosan keresztet vet.

Jozefin néz utánuk és egyébként közönyös tekintet, homályos lesz a könyvtől. — Suttogva mondja:

— Szegényke!

Mert Jozefin most már tudja mit jelent ez a szó: erkölcstelen.

nak beszerzése; lovassági szakiskolák és lovagló tanárképző-intézetek.

Az ilyen tanulmányokat végző tiszték mindenütt rendkívül sok becses anyagot szedhetnének össze, sok helyes eszmét gyűjthetnének, termelhetnének és terjeszthetnének az egész tisztkarban s a külföldi viszonyoknak lelkiismeretes tanulmányok alapján a saját viszonyainkkal való összehasonlításából, akár kedvező az eredmény reánk nézve, akár nem, mindig csak okulás, haszon származnék.

Ha a magyar szakminiszterek évente 3-5, sőt több közeget küldik ki ilyen szakszerű, alapos tanulmányutra, küldhet a honvédelmi miniszter is nem heteken, hanem hónapokon át tartó tanulmányutra.

A vízvezeték botránya.

A törvényszék végzését megsemmisítették.

Jöjjenek a szakértők!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Az aradi vízvezeték megsemmisített 1906. évi mérlege ügyében ma meglepő fordulat állott be. A nagyváradi ítélő tábla, ahova az ügy felebezés folytán került, megsemmisítette az aradi kir. törvényszék végzését s a tényleges leírásoknak a mérlegben szereplő összeggel való egybevetése és megállapítása céljából szakértők kihallgatását rendelte el.

A vízvezeték múlt évi mérlege körül kerekedett botrány részletei a következők:

Az aradi vízművek részvénytársaságának 1906. évi mérlege néhány héttel ezelőtt olyan sorsra jutott, aminő csak a legkritkább esetben érhetette eddig nyilvános számadásra kötelezett vállalatok mérlegeit: a kereskedelmi bíróság azt, illetve a mérleget megállapító közgyűlési határozatot visszautasította és megsemmisítette. Az is igaz, hogy nyilvános számadásra kötelezett vállalat mérlege alig lehetett még olyan szemérmetlenül szabálytalan, mint aminőt a vízvezeték a legutóbbi üzleti évről „szerkesztett.”

Megirtuk, hogy a vízművek részvénytársaságát e mérleg készítésével milyen cél vezette. Azt akarta, hogy a mérleg minél nagyobb jövedelmet tüntessen ki, mivel a város és a vízvezeték között létrejött szerződés az utolsó hét év jövedelmének átlagát veszi alapul, mint amelynek öt százalékkal való tőkésítése képezi a megváltás összegét. Minél nagyobb jövedelmet mutat ki tehát a vízvezeték, annál nagyobb lesz a hét évnek átlaga és ennek megfelelően a megváltási összeg.

Az aradi vízművek részvénytársasága e cél érdekében két szabálytalanságot követett el. Mellőzött két oly leírást, amelyek egyikét a törvény, a másikat az alapszabályok írják elő. Nem írt ugyanis semmit se le a gépek, felszerelések és szerszámok értékcsökkenése címén és nem írt le semmit a kisorsolt részvények összege címén. Ez a két elmulasztott leírás a minimális számítás szerint 20,000 koronát tesz ki és ennek megfelelően a vízvezeték 1906. évi mérlege 20,000 koronával több jövedelmet tüntet ki annak ellenére, hogy sem a fogyasztás nem emelkedett, sem pedig az üzemeltetések nem csökkentek.

Kétségtelen volt, hogy a vízvezeték megváltásánál a város szakértői ezt a

mérleget alapul nem fogják elfogadni. Az ügyefogyott mérleg azonban még ennyire sem jutott. Az aradi kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság a mérleget megállapító közgyűlési határozatot *nem hagyta jóvá*, miután ez a kereskedelmi törvény és a részvénytársaság alapszabályainak rendelkezésébe ütközik.

Az aradi kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróság ugyanis végzésileg kimondta, hogy az aradi vízvezetési művek részvénytársasága által az 1907. évi április 30-án megtartott évi rendes közgyűlésén hozott ama határozata, mely szerint az 1906-iki üzleti év tiszta nyeresége az 1905. évről áthozott 5035 korona 94 fillérrel együtt 91054 korona 10 fillérben állapított meg, *megsemmisíti* és minden következményeivel együtt hatályon kívül helyezi. Egyben utasította az aradi vízvezetési művek részvénytársaságának igazgatóságát, hogy legkésőbb 30 nap alatt újabb közgyűlés összehívása iránt intézkedjék.

Az aradi vízvezetési művek részvénytársaság igazgatósága az aradi kir. törvényszék e végzése ellen *felfolyamodást* nyújtott be a nagyváradi kir. ítélőtáblához, amely a napokban foglalkozott a megsemmisített mérleg ügyével. A tábla döntése, amely ma érkezett le az aradi kir. törvényszékhez, széles körben fog feltűnést kelteni. A tábla ugyanis a törvényszékkel ellentétes álláspontra helyezkedett s ennek megsemmisítő végzését *feloldotta*.

Egyidejűleg utasította a törvényszéket, hogy szakértőkkel állapítsa meg, hogy a vízvezeték 1906. évi mérlegében értékcsökkenés címén számításba vett 41,000 korona a tényleges állapotnak megfelel-e? Miután a mérleg megsemmisítése főleg két elmulasztott leírás miatt történt, a további eljárás folyamán kétségtelenül döntő szerepet fog játszani a szakértői vélemény, amely a leírás összegének realitását lesz hivatva megállapítani.

Az ítélőtábla rendelkezése értelmében a szakvélemény alapján a törvényszéknek *újabb határozatot kell hoznia*. Keller Mór dr. törvényszéki bíró legközelebb már megkezdi a szakértők kihallgatását.

Westinghouse gyárnak nem kell reklám.

*

Essenből, a német Manchesterből kapjuk egy magyar gépészmérnöknek alábbi levelét, amely melegen üdvözlöi Aradvárosát a Westinghouse gyár földlítésa alkalmából. A levél, amelyet érdekességén kívül a benne foglalt szakember véleményezés végett is közlünk, egész terjedelmében így szól:

*

Essen Ruhr, 1907. VII/22.

Az „Aradi Közlöny” tekintetes Szerkesztőségének

Arad.

Nagyon kellemesen érintett, mikor b. lapjuk révén értesültem, hogy a Westinghouse gyárnak Aradon való letelepedése véglegessé lett és engedje meg nek. Szerkesztő ur, hogy mint hozzáértő én is egy néhány szót szóljak a tárgyhoz.

Hogy a Westinghouse-gyár a világ gépipari vállalatai között az első helyek egyikét

foglalja el, az mindenki előtt, aki a Westinghouse fékről valamit hallott, tudott dolog; de, hogy a Westinghouse-gyár nemcsak légfékei, hanem automobilművei révén is elsőrangú, ezt nálunk Aradon kevesen fogják tudni.

Legtöbben azon a nézetben vannak, hogy csak az az automobilgyártmány jó, amelyik valamely világversenyen első díjat nyert. Ez pedig nagyon helytelen és téves felfogás. A legtöbb verseny reklámcélokat szolgál és pedig vagy maguk a gyárosok rendezik, vagy pedig összeköttetések révén a nevesebb automobilklubokkal rendeztetik. A híres német császárdíj-verseny, hol az olasz *Nazzaro* vitte el az első díjat, is így rendeződött. Mivel pedig e versenyeknek reklám a céljuk, rendszeren csak azok a gyárak vesznek részt, amelyeknek reklámra szükségük van. Azután milyen gépeket küldenek a versenyre? Versenykocsikat. Ezeknek a szerkezete pedig teljesen elüt a gyár többi közönséges kocsijától. Külön lesznek konstruálva, külön készítve egész más méretekkel és anyagból, egy egész évig javíthatnak, kísérleteznek rajta. Volt alkalmam két nagyobb német gyárban a versenykocsik készítését megfigyelni; egy egész külön osztály dolgozott serényen e kocsik elkészítésén, melyek szerkezete a motortól az alvázig mindenben elütött a gyár rendes kocsijaitól. És így nagyon természetes, hogy e kocsik nem képezhetik a gyár többi gyártmányainak mértékét. Maga az első díj pedig a legtöbb esetben nem is a kocsitól, hanem attól, aki vezeti, ennek vakmerőségétől és szakértelmétől függ. A legjobb példa rá ugyan csak a császárdíj-verseny, szemtanuja lévén, ahol Fiat többi emberei ugyanolyan kocsikkal és ugyanolyan körülmények között utaztak mint *Nazzaro* és 5. és 6.-nak érkeztek be. Rendszeren csak azok a gyárak vesznek e nyaktörő vállalkozásokon részt, melyeknek nincs még meg a kellő hírnevük és kevés a megrendelésük. Mindkettőből kijut nekik bőven a versenyek révén, mert hiszen minél vakmerőbb a vállalkozás, annál többre becsüli az istenadta nép. Oly gyárak, melyeknek már ugyanis megvan, egyéb gyártmányuk révén, a hírnevük, nem igen vesznek e vakmerő reklámkomédián részt. Ily gyárak közé tartozik a Westinghouse-gyár is, neki meg volt már a hírneve egyéb gyártmányai révén és így fölöslegesnek tartotta a reklám hajhászást. Ahogy az első automobil elkészítette, rögtön el is adta s azóta, ezrével jöttek a megrendelések, úgy hogy a gyár, nagy számuknál fogva már alig tud eleget tenni. Ma a Westinghouse-automobil a szilárd és egyszerű szerkezetű automobilloknak klasszikus mintája és részleteit a világ leghíresebb automobilgyárai plagizálják. Ez utóbbit közvetlenül tapasztaltam, midőn tavasszal Német-, Francia- és Olaszország legnagyobb automobilgyárait meglátogattam.

Hogy Westinghouseék Aradon való letelepedése a városnak nemcsak adóban és munkáltszámban való nyereséget, hanem az annyira áhított idegenforgalomnak emelkedését is óriási mértékben elősegíti, erre még kevesen gondoltak. Mindenki, aki autót vásárol, vagy csak vásárolni akar, nem elégszik meg az ügynök közvetítésével, hanem elmegy a gyárba, hogy a kocsit személyesen kipróbálja és átvegye. Ennek a révén nagyon sok és az előkelőbb osztályhoz tartozó vendége lesz Aradnak. Hogy mennyire növeli az automobilgyár az idegenforgalmat, erre példa Eisenach, a híres *Dixi* gépkocsik gyártási helye, kis német városka, hol rövid idő alatt két új nagy szállodat kellett emelni, a hozzá való automobilfelszereléssel. E szállodák automobil érdeklő-

dőkkel és automobillokkal állandóan tömve vannak, úgy hogy soha sincs üres szoba vagy carage.

A Westinghouse automobilmek elsőrangú szerkezetéről legközelebb, midőn az omnibuszok Aradra érkeztek, közvetlen tapasztalásból fog meggyőződni a város közönsége. Nemcsak légfékei és automobilművei elsőrangúak, hanem a W. gyár gőz- és gázmotorjai, mely iparcikkokban, sajnos, még oly óriási bevitelünk van, is világhírűek.

Biztos vagyok benne, hogy nemcsak Magyarország többi városai, hanem egész Ausztria fogják Aradot Westinghouse gyáráért irigyelni és hogy a gyár Aradra nézve több erkölcsi és anyagi hasznot jelent, mint jelentett volna a harmadik egyetem. Büszke lehet Arad városa, hogy ő az első magyar város, mely a jövő fő közlekedési eszközét Magyarországon meghonosította, mert annyi bizonyos, hogy az automobil, legyen az az országuton tovasiető, vagy a vizen, vagy majd egyszer a légtengerben közlekedő automobil, a jövő fő közlekedési eszköze lesz.

Arad város közönsége mindenképp okosan tette, midőn ingentelek átengedésével és részvényjegyzéssel Magyarország iparát támogatta és a város jövedelmét és idegenforgalmát oly nagy mértékben emelte.

Kiváló tisztelettel:

Kutányi Sándor
okl. gépészmérnök

Essen Ruhr, Gusztáv St. 48 a.

A kóbor cigányok Aradmegyében

A Lakatos-dinasztia gazságai.

Statáriumot!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 24.

A dánosi négyszeres rablógyilkosság újra felkeltette a kóbor cigányok iránti hagyományos gyűlöletet. Az a borzalmas kegyetlenség, amelylyel áldozataikat meggyilkolták, szinte megfagyasztja az ember ereiben a vért, s talán senki sem akad, aki a részleteket olvasva a legszörnyűbb bosszura nem gondol. Valóban nincs a büntetésnek olyan neve, amelyet ezek a gonosztevők meg nem érdemelnének.

A felháborodás országszerte oly mértékben nyilvánult meg a dánosi eset miatt, hogy lehetetlen elmulasztani az alkalmat a cigánykérdés radikális megoldására. Köztudomásu, hogy nincs az évnék olyan szaka, amelyben ezek a kóborló ördögök valami gazságot el ne követnének. A hatóság a följelentések folytán esetről-esetre értesül ezekről, de a tevéseket kézrekeríteni szinte lehetetlenség. A csendőrség tehetetlen ezzel a folyton mozgó, nyugtalan, rosszindulatú és mindenre képes népséggel, amely ugyszólván háborítatlanul követi el a legborzalmasabb bűnöket egy katonasággal, csendőrséggel és rendőrséggel tulontul ellátott kulturált állam közepén.

Miután a megfélemezésükre szolgáló erőben nincs hiány, nyilvánvaló, hogy a büntetőtörvénykönyv hiányossága az oka, hogy a kóborló cigányokat mindezüdig nem sikerült kipusztítani Magyarországból. Kivételes intézkedéseket kell tenni a törvényhozás útján s ez intézkedések alapján meg kell kezdeni ellenük az irtóháborút s letelepülésre, vagy pusztulásra bírni ezt a közbiztonságra veszedelmes, renyhe és inproduktív népet.

Az aradmegyei kóborló cigányok az ország egyik legveszedelmesebb népe. Egy részük

oláh, a másik pedig magyar cigány. Az utóbbiakat a megboldogult József főherceg telepitette le Kisjenőn s ezek a Dunántulról származtak ide. Ugy a magyar, mint az oláh cigányok valóságos dinasztikákra oszlanak. A magyar dinasztikák a *Lakatos, Sztojka, Kolompár* és *Kirpács* családok, az oláhok pedig a *Csurár, Lingurár* és *Kovács* familiák. Dacára a a kisjenői telepítésnek, egyformán veszedelmes mind a kettő.

A csendőri jelentések évenként özönével érkeznek ellenők, különösen ő z felé, amikor végső erőfeszítéssel dolgoznak azon, hogy téli szükségleteiket kellő időben összelopkodják, rabolják. A megindított nyomozatok azonban kevés eredménnyel járnak, mert számtalan körülmény nehezíti meg velök szemben a nyomozó hatóság eljárását. Ha megcsipik őket, csaknem kivétel nélkül *hamis nevet* használnak, anyakönyvezve nincsenek, az illetőségük pedig megállapíthatatlan. A csendőrség részint tulterheltsége, részint a feljelentések tömeges volta miatt a nyomozásban nem tudja a kellő erélyét kifejteni, s így a kóborló cigányok büntetlenül garázdálkodhatnak nemesak a megyében, hanem az ország legkülönbözőbb részein is.

A dánosi rablógyilkosságról kiderült, hogy az aradmegyei Lakatos dinasztia tagjai követték el. Ezek a megboldogult József főherceg cigányai, akiket állítólag sikerült letelepítésre és rendes foglalkozásra bírni. Tényleg azonban sem rendes foglalkozásra, sem letelepülésre nem voltak kaphatók s a vásáros edénykereskedés örve alatt ma is csak így csavarognak az egész országban, mint azelőtt Tétre azonban vissza térnek falujukba, s amíg újra be nem köszönt a tavasz, elélik azt, amit az enyhébb évszakok alatt itt-ott összeszereztek. Erre való tekintetből a nagyobb gazságokat téli tartózkodási helyöktől lehetőleg távol hajtják végre, s otthon csak kisebb lopásokat követnek el.

Számtalan esetben megállapította a csendőrség, hogy ezt vagy azt a betörést cigányok követték el, de valami bünt reájok bizonyítani szinte lehetetlen. A büntetőtörvénykönyv paragrafusai sokkal járatosabbak, mint akárhány intelligens ember, s a lopott, vagy rabolt holmit a legritkább esetben találták meg náluk. Az orgazdaságot a tökély magas fokára vitték, s összeköttetések révén csanem mindig ki-másznak a binárból. Ha pedig megartják a lopott tárgyakat, a lehető legrövidebb idő alatt ugy átalakítják, hogy a gardája se ismerne rá többet soha.

A dánosi rablógyilkosok között lévő *Lakatos Sándor* régi ismerőse az aradi kir. törvényszéknek. Most is folyik ellene valami eljárás lopás és orgazdaság miatt. A kisjenői Lakatos dinasztianak különben számos tagját tartják nyilván a bűnügyi iktatóban, s jelenleg is *tizenhat eljárás van ellenök folyamatosan az aradi törvényszéken*. Lakatos Zsófia ellen hatóság elleni erőszak, Lakatos László ellen lopás vátsége, Lakatos János ellen súlyos testi sértés, Lakatos Angyel, Mari, Agnes és Lulugyi ellen lopás, Lakatos József és társa ellen lopás, Lakatos Samuel ellen lopás, Lakatos József lopás, Lakatos Angyel és társa lopás, Lakatos Zsófia lopás, Lakatos József jövedéki kihágás, Lakatos József és Tóth József lopás, Lakatos Sándor, Lakatos Sándorné és Lakatos László ellen lopás, Kolompár Petru súlyos testi sértés, Kolompár Zsiga és társa ellen lopás, id. Kirpács György, Mihály és László ellen lopás címén van büntető eljárás folyamatban.

Amint a listából is kitűnik, Aradmegyében főleg lopásért állnak törvény előtt a cigányok, akiknek a lelkét ezenkívül rendszerint sokkal

súlyosabb bűnök is terhelik. Hogy ezek sohasem bizonyulnak reájok, annak oka az, hogy a nomád életet élő cigány bár elvetemedett és kegyetlen, egyttal eszes, ügyes, ravasz és életrevaló is, akivel szemben a normális eszközökkel boldogulni nem lehet.

Rázza fel a dánosi eset az illetékes köröket. Bizonyos, hogy ez nem az első és nem az utolsó eset. Amig fáultan napirendre nem tér az eset felett a közhangulat, okvetlenül tenni kell valamit az akasztófára már suhanc korukban megérett kóbor cigányok ellen. És nincs olyan erős eszköz, amelyet fel ne lehetne használni ellenök. Ezekre még a *statárium is kevés*.

Itt említjük meg, hogy a belügyminisztériumban — amint jelentik — kész törvénytervezet van a sátoroscigányok megrendszabályozásáról. A törvénytervezet a *kényszertelepítés* elvén alapszik, aminek keresztülvitele a főváros környékéről kiindulva részletekben történék. Kiterjedne az akció a cigányok gyermekeinek állami gyermekmenedékhelyeken való kényszerelhelyezésére is. A belügyminisztérium sürgős jelentéstételre szólította fel a csendőri parancsnokságokat és rendőrhatalóságokat; tegyenek jelentést a kóborcigányok megrendszabályozhatására nézve.

Katonarab szökése az aradi várból.

A helyőrség szenzációja.

Az aradi rendőrség nyomoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Az aradi vár ma reggel szenzációra ébredt. Egy katonafegyenc, akit nemrégiben internáltak az aradi vár kazamataiba, szinte lehetetlennek látszó munkát végzett: bámulatos ügyességgel rést ütött a börtöne falán és utat nyitott magának a szabad levegőre, melyet sok esztendeig elzárt előle a hadbíróóság ítélete.

Hogy mennyi akadály gördült a szökevény fegyenc munkája elé, arról könnyen fogalmat alkothat magának az, aki ismeri az aradi katonai fegyház berendezését és tudja, hogy milyen éberséggel ügyelnek az odaszállított rabokra. A mai szökés párja annak a vakmerő és szinte hihetetlennek látszott menekülésnek, amelyet két évvel ezelőtt két galíciai fegyenc követett el. A katonarab szökéséről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

(A szökés felfedezése.)

Ma hajnali egy óra után az aradi vár fegyházának tetején őrszolgálatot teljesítő katonarendes sétáját végezve, észrevette, hogy a fegyház falán egy ember kuszik le a sáncárokba. A holdvilágnál a katonatisztára kivette a falon lefelé kuszó embert, aki a fegyencek szürkeruháját viselte.

Az ór az előírás szerint háromszor kiáltotta az alak felé:

— Halt, wer da!

Mínt hogy azonban az alak nem állott meg, az őrtálló katonatiszt kötelességszerűleg a fegyverét használta és egyszer utána lőtt a fegyencruhás alaknak, aki ekkor már lenn volt a sáncárokban és hamarosan elünt. A lövés zajára figyelmes lett a fegyházhoz kirendelt őrség és a lakatya ügyeletes tiszt is, aki sejtve, hogy valamilyen fegyenc szökött meg, *alarmot fuvatott*.

A riadó nagy zavart keltett a várbán. A pihenő legénység nem tudta mire vélni a korai

alarmot s azt hitte, hogy éjjeli gyakorlatra kell mennie. A legénységi szobákban szokatlan élénkség uralkodott. A katonák sietve kapkodtak magukra a ruhát, hogy hamarosan készen legyenek. A napos káplárok azután megnyugtatták a katonákat, hogy nem éjjeli gyakorlatról van szó, hanem egy fegyenc szökött meg s ezért fuvattak riadót.

Ezalatt a fegyházban megkezdődött az ideges kapkodás. A profoszok hamarjában nem tudták megállapítani tehát, hogy ki szökött meg. Végigjárták tehát az összes cellákat s végül konstataáltak, hogy *Tóth János* kecskeméti születésű 26 éves rab szökött meg.

(A katonai vizsgálat.)

Miután a fegyenc szökése nyilvánvaló lett, a katonai hatóság megindította a vizsgálatot, hogy kiderítse, vajjon kit terhel az eset miatt a felelősség. Megállapították, hogy a fegyház őrsége nem követett el mulasztást, mert a kirendeltség parancsnoka éjszaka tizenegy órától állandóan a fegyház előtt tartózkodott és semmi gyanus neszt nem hallott.

Azt is kiderítették, hogy *Tóth János* hogyan törhetett rést a falon. *Toth* egy éles feszítő vasat lopott a munkahelyiségéből s ezzel hosszabb idő óta furta a vastag falat. Ugy látszik, hogy mielőtt a magánzárkában helyezték el, az első perctől kezdve dolgozott a falátörésén, különben nem végezhetne volna fáradságos munkáját.

A szökés egy óra után öt perccel történt. Akkor vette ugyanis észre a fegyház fölött őrtálló katonatiszt, hogy *Tóth János* lefelé kuszik a falon a sáncárokba.

(A rendőrség nyomozása.)

Egy negyed kettőkor a lakatya-ügyeletes tiszt telefonon értesítette a rendőrséget a katonafegyenc szökéséről. *Vidéky Gusztáv* ügyeletes rendőrtiszt a katonaság jelentésére azonnal megtette az intézkedéseket.

Mindenek előtt távirati megkeresést intézett a kecskeméti rendőrséghez *Tóth János* személyazonosságának megállapítása iránt. A kecskeméti rendőrség távirati válasza ma reggel érkezett Aradra s ebben tudatja az aradi rendőrséget, hogy *Tóth János* tényleg 26 éves kecskeméti születésű legény, aki *utonállás és betörés miatt*, amelyet mint katonatiszt követett el, került az aradi vár börtönébe.

A vár parancsnoksága délután átiratban értesítette a fegyenc szökéséről az aradi rendőrséget. *Green Nándor* tb. főkapitány rögtön bevezette az ügyben a legszélesebb körű nyomozást. Értesítette az esetről az ország összes rendőrhatalóságait és a hozzájuk küldött körlevényben megadta a szökevény személyleírását.

(A fegyencnek nyoma veszté.)

A katonai hatóság sem maradt tétlenül. Még az éjszaka folyamán őriáratok cirkáltak a vár területén, amelynek minden zegét zugát átkutatták. Különösen a sáncárkokat vizsgálták meg alaposan, de *a szökevénynek nem akadtak nyomára*. Pedig valószínű, hogy *Tóth* akkor még nem távozhatott el messzire a sáncárokba s az alarm hallatára valahol menedéket talált.

Ma egész nap széles körben folytatták a nyomozást, de *minden eredmény nélkül*. Valószínűnek látszik, hogy *Tóth* Ujarad felé vette útját, de az sincsen kizárva, hogy a szántóföldek között tartózkodik, ahonnan alkalmas időben tovább mehet.

Érdekes, hogy a fegyencek felügyelete a két évvel ezelőtt történt szökés óta sem lett szigorubb. A foglárok nem vizsgálják meg a fegyencek ruházatát a munkaidő leteltével s így történhetett meg, hogy *Tóth* észrevétel nélkül

magával vihette a fosztóvasat, amelyivel a falat áttörte.

(Vizsgálat az őrség ellen.)

A várparancsnokság a vizsgálat elején nem fedezett fel olyan terhelő adatot, amely az őr-
ség bűnrészsége mellett szólt volna. A további vizsgálat során azután szenzációs dolog derült ki. Reggel megtalálták a lövés nyomát a fegyház falában. A várparancsnokság ebből megállapította, hogy az őr nem is vette célba a szökevény fegyencet, hanem csak a forma kedvéért tüzelt, hogy kötelességmúlásztás miatt büntetést ne kapjon.

Ennek a ténynek a fegyház tegnapi kirendeltségére nézve súlyos következményei lesznek. A várparancsnokság ugyanis ebből azt véli, hogy Tóth az őrség tudtával szökött meg. Ezt látszik igazolni az a körülmény, hogy az őr, noha a holdvilágban jól célba vehette volna a szökevényt, egészen másfelé lőtt.

A vizsgálatot a legnagyobb szigorral folytatják a fegyház őrsege ellen.

A kéjgyilkos büntetése.

Tizenöt évi fegyház.

A kuriai ítélet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Elvetemedett gyilkosság történt múlt év augusztus 21-én Orsován. Az áldozat egy hét éves ártatlan kis leányka volt, aki egy emberbőrbe bujtatott bestia kéjvágyának esett áldozatul. A meggyilkolt leányka, egy hajómunkásnak a gyermeke, 13 éves bátyjával valamint vásárolni ment a Skellába, ahol találkoztak egy intelligens külsejű férfiúval, aki a leánykát különféle géretekkel magához csalogatta és azután hamarosan eltűnt. A fiu testvérkéjének keresésére indult, de már csak a holttestét találta meg a Cserna-hid alatti fűzesben. A gyilkos megkerült és a karánsebesi törvényszék hét évi fegyházra ítélte, amely büntetést azonban a temesvári kir. ítélőtábla felemelte tizenöt évi fegyházra. Ma érkezett meg a Kuria ítélete, amely helybenhagyta a kir. ítélőtábla által kiszabott büntetést.

Az eset részletei, amelyekről annak idején részletesen beszámoltunk, a következők:

Gerdán Milán orsovai hajómunkás 13 éves fia és 7 éves Verona nevű leánya augusztus 21-én délelőtt Skellába mentek húst vásárolni. Pénzükből utközben egy huszfilléres darabot elveszítettek, amelynek keresése közben egy 30 év körüli magas férfivel találkoztak, aki beszélgetésbe bocsátkozott a gyermekekkel.

Megigérte nekik, hogy megtéríti a husz fillért, ha vele mennek. A gyermekek hajlottak a szóra s az idegennel a Korona-utcai Szegetzky-féle helyiségig mentek. Itt az idegen a fiut valami ürügy alatt elküldte és ezalatt a leánykával eltűnt.

A fiu nemsokára visszatért, de sem a leánykát, sem az idegent nem találva, keresésükre indult. Délután négy óra tájban akadtak rá a szerencsétlen kis leányra, a Cserna hid alatti fűzesben, holtan. A gyenge kis teremést megfojtották.

A gyanu azonnal az idegen férfira irányult, akit hosszas kutatás után ki is nyomoztak. Schröder Rudolf, orsovai illetőségű, fegyházviselt ember volt a gyilkos, akit letartóztattak. A karánsebesi büntető törvényszék a nyomorult gonosztevőt, aki mindvégig konokul tagadott, hét évi fegyházra ítélte.

Ez év január havában került az ügy a temesvári kir. ítélőtábla büntető tanácsa elé, amely megváltoztatta a törvényszék ítéletét és

a bestiális vádlottat tizenöt évi fegyházra ítélte, tekintettel a bűncselekmény súlyos voltára és a törvényben előírt büntetési lételre.

Vádlott, valamint védője semmiségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen és így felterjesztették az összes iratokat a legfelsőbb igazságügyi hatósághoz, a Kuriahoz. A harmadfoku bíróság e hó másodikán tárgyalta ezen ügyet és a bejelentett semmiségi panaszokat elutasítva, a kir. ítélőtábla ítéletét helyben hagyta. Ma érkezett le a kuria ítélete, amelyvel a bestiális gonosztevő immár jogerősen tizenöt évi fegyházra lett elítélte.

László Rózsi kutyapöre.

Megzsarolták a „Fedák szobalányát.”

Az erőszakos magánhivatalnok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 24.

A „Bonbonnière“ fővárosi cabaretnak egyik csillaga, László Rózsi, polgári néven Löwinger Róza, a „Fedák Sári szobaleánya“ ügyes és Aradon is jól ismert alakítója ma panaszként jelent meg a büntető járásbírószágon Benke Ferenc királyi járásbíró előtt. A brelli művésznőnek ugyanis súlyos afférja támadt egy magánhivatalnokkal, aki nem érte be azzal, hogy László Rózsinak, az uttörő kabaret-hölgynek pincsi kutyáját meggyógyíttathatta, hanem a gyógyítás költségeit is követelte. Ha még udvariasan, a nők iránt tartozó gyöngédséggel tette volna, a hirneves Fedák-imitátor talán megfizetett volna kedves ölébenek gyógyításáért. De mert egyáltalán nem volt finom és előkelő, hanem ellenkezőleg, pofonokkal és hirlapi szelöztetéssel fenyegetőzött, László Rózsi a bírósághoz fordult védelemért a rabiátus fiatal ember ellen.

Igy került a mozi Bertája, a csengő baritonhanggal ékeskedő László Rózsi az intim brelliről a komor büntetőjárásbírószágra, ahol a mai tárgyaláson a következőkben adta elő panaszát:

A tavasz folyamán Hodina István magánhivatalnok a Dob utcán haladtában egy döglőfélben levő beteg kutyával találkozott, amelynek gazdájaként László Rózsi édesanyja, Löwinger asszony jelentkezett. Löwinger asszony átengedte a kutyát Hodinának, aki megigérte, hogy meggyógyíttatja. El is vitte a kutyát az állatkoródába, ahol az rövidesen meggyógyult. Hodinának a gyógyítás 31 koronájába került. Amikor László Rózsi megtudta, hogy kedvenc kutyusa meggyógyult, gummirádlisra kapott, elhajtattott Hodinához, visszakerítte a kutyát és állítólag ígéretet tett, hogy a 31 korona költséget megtéríti.

Mult az idő, a diva pedig megfoledkezett a pénzek megfizetéséről. Hodina perelt. De a per soká huzódott s Hodina arra gondolt hogy szépszerével is megkaphatná a pénzt. Elment tehát folyó hó 5-én László Rózsi lakására és kérte-követelte a 31 koronát. A művésznő megharagudott és kiutasította lakásából Hodinát, aki azonban nem akart távozni, hanem kijelentette, hogy nem megy el előbb, mintsem hogy a pénzt megkapja, ha pedig nem kapná, majd „lepofozza“, stb. stb., amik nem tollhegyre valók. Aztán mégis elment s a lépcsőkön lementében azt mondta, hogy „annak a kutyának meg kell dögleni.“

László Rózsi magánlaksértésért és becsültséért jelentette fel Hodina Istvánt. A tárgyaláson szóval ismételt panaszában előadta

még, hogy Hodina megfenyegette, az újságokba beteszti a kutyahistóriát, ha nem fizetne.

Miután ilyenképpen a zsarolás ismérvei is fenforogni látszanak, a bíróság illetékesnek nem látta magát és ezért az iratokat áttette a büntetőtörvényszékhez.

A hentestanonc bűne.

Merénylet egy kisleány ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Egy minden emberi érzésből kivetkőzött suhancot tartóztatott ma le az aradi rendőrség. Bűne a legförtelmesebbek egyike, amennyiben egy gondjaira bízott öt éves leányka ellen merényletet követett el. Az eset óta a leányka súlyos beteg fekszik, az elvetemült suhanc pedig egyelőre a rendőrség börtönében várja büntetését. A förtelmes büntényről az alábbiakban számolunk be:

Egy aradi hentesmester, akinek a Belváros egyik forgalmas utcájában van az üzlete, tegnap a feleségével együtt egész délelőtt el volt foglalva az üzletben. Eleinte Drida Péter nevű 14 éves tanonca is ott szorgoskodott, miután azonban a hentesmester 5 éves Magda nevű leánya őrizetlenül maradt a lakásban, a gazda kiküldte hozzá tanoncát, hogy ügyeljen fel reá.

Drida Péter engedelmességet is, az őrizetet azonban igen furcsán értelmezte. Mikor látta, hogy egész egyedül van a leánykával, elkezdett vele enyelegni, aki nem tudta elképzelni, mit akarhat tőle a kamasz. Drida közben az ajtót is bezárta, azután pedig lefogta a kis Magdát s merényletet követett el ellene. A kis leány kétségbeesetten kiáltozott, a távol fekvő üzlet-helyiségben azonban nem hallhatták meg a szülők, hogy leánykájuk milyen veszedelemben fog. Az állatias suhanc tehát egész nyugodtan végrehajthatta tettét, sőt, miután a kis leány egyre siránkozott, arra is volt ideje, hogy feltűnés nélkül megszökhesse.

A hentesmester családja csak délfelé vette észre a dolgot, amikor is azonnal orvosért küldtek, aki megállapította, hogy Magda ellen merényletet követtek el. Ezután faggatni kezdték a leányt, aki bevallotta, hogy apjának tanonca volt a merénylő. A szerencsétlen leány apja ekkor azonnal jelentést tett a rendőrségen, amely ma délelőtt letartóztatta és vállatára fogta Drida Pétert.

A lelketlen kamasz bevallotta tettét.

A rendőrség ezek után az iratokat rögtön áttette az aradi kir. ügyészséghez, a hova holnap délelőtt Drida Pétert is átkísérik. A fiatal bűnös a vizsgálat befejeztéig fogva marad.

SPORT.

Turisták kirándulása Menyházára.

Nagy napja lesz vasárnap a kies fekvésű Menyháza fürdőnek. Az aradi turista egyesület által összetoborzott hatalmas társaság, több mint 200 kiránduló vidám zaja veri majd fel Menyháza gyönyörű parkjait és erdős vidékét. Minden várakozáson felül sikerült a Turista egyesület fáradozása, annyian jelentkeztek az élvezetes kirándulásra, tulnyomó részt bájos hölgyek, asszonyok és leányok, de azért nem lesz hiány gavallérokból sem. A kirándulók tudvalevőleg az Acsev. különvonatán teszik meg az utat s a vezetés még a következő tájékoztatást teszi közzé:

Tájékoztató közöljük a menyházai kirándulásra jelentkezett tagtársakkal, hogy a köz-
úti vaspályatársaság a kirándulóknak az álló-

másra leendő kiszállítása céljából két két kocsi bocsájtott rendelkezésre, melyek a rondes viteldijért használhatók. A lívonatok vasárnap reggel fél 5 órakor a Fehér Kereszt és Központi szálló előtt várják a kirándulókat.

Végül kérjük a tagokat, hogy vasárnap reggel öt órakor az állomáson a II. oszt. étterem előtti teraszon megjelenni sziveskedjenek, hogy a még indulás előtt szükséges intézkedések, a pont fél hat órára kitűzött indulás előtt fenakadás nélkül eszközölhetők legyenek.

A szefárd leány regénye.

Szökevény szerelmesek Aradon.

A katolikus Romeó és zsidó Juliája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Izgalmas szerelmi regénnyel foglalkozik két nap óta a szegedi rendőrség. Az eset valóban kész regény, telve izgató, sőt fantasztikusan érdekes, megkapóan költői és drámai részletekkel. A regény hősei egy római katolikus erdész és egy zsidóleány, aki az ugynevezett szefárdok törzsből való. Ezek a szefárdok máramarosi falvakban élnek középkori zárkózottságban. A katolikus Romeó onnan a Máramarosból szöktette Szegedre az ő szefárd Juliáját. Az esetet komplikálja az a körülmény, hogy a leány főrabbi árva leánya, akit a szefárd hitközség óvatos gondnal nevelt fel.

Az esetről a következő tudósításunk számol be:

Két nap előtt a máramarosmegyei őrmezői járás főszolgabírája egy szegedi ügyvédet táviratban szólított föl, kutassa ki, hogy nem jött-e Szegedre egy odaváló szerelmespár. A férfit Hoffmann János 30 éves erdész, aki megszőktette a tizenhétéves Jäger Esztit, a szefárd főrabbi árváját, Nagybocksóráról.

A megkeresett ügyvéd ismerte Hoffmann és kereste Szegeden, de nem akadt rá. Utoljára aztán a rendőrséghez fordult segítségért. A rendőrség megtudta, hogy szombaton a Tisza szállóban egy fiatal titokzatos pár bérelt szobát. Sugár növésű elegáns ifju egy bájos barna leánnyal, akik előbb Aradon turbékoltak, innen pedig Szegedre mentek. Szegedről egy napi időzés után távoztak, de hogy hová, arról nem tudott felvilágosítást adni a szálló személynéje.

A rendőrségi nyomozás tovább folyt. Segített ebben Jäger József is a leány bátyja, aki időközben Szegedre érkezett és szintén bejárta minden vendéglőt és szállodát. A detektívek megtudták aztán, hogy a szerelmesek bércocsin a Felhő utca 21. számú házhoz hajtatnak, ahol egy hordár butorozott szobát bérelt a számukra. A rendőrségre citálták aztán mindkettőjüket, ahol Hoffmann János bevallotta, hogy komolyan és őszintén szereti a leányt, akit azért szöktetett meg, mert a középkoriasan gondolkodó nagybocksói zsidók sohasem engedték volna meg, hogy a leány keresztény ember felesége legyen.

Hoffmann János megérkezése után szerelmeseivel felkereste dr. Kószó István ügyvédet, akit arról kértek, hogy a nagybocksói zsidó hitközségtől szerezze be a leány születési levelét. Dr. Kószó István több táviratban sürgette a leány születési levelét, de a szefárd hitközség még a máramarosvármegyei hatóság szigorú intézkedése dacára se akarta kiadni az okmányt. Dr. Kószó István erre táviratban a születési bizonyítvány ellenében felajánlotta a nagybocksói zsidó hitközségnek a leány egész örökségét. A nagybocksóikat még ez az áldozatkészség sem indította meg.

A szerelmi regénynek a szegedi rendőrség előtt történt utolsó mozzanata ma játszódott le a főkapitány szobájában. Megjelentek ott Hoffmann János, arájával, Jäger Esztivel, ennek roppant feldühödött bátyja, Jäger József és a szerelmes pár fölkerésére dr. Kószó István ügyvéd.

Jäger József követelte, hogy a leány viszatérjen az anyai hajlékba, kövesse meg a szefárd hitközséget és amíg él, böjttel és imádkozással engesztelje ki az Istent.

Jäger Eszti azonban kijelentette:

— Nem megyek. Jánost soha el nem hagyom.

Ekkor odabajolt a bátyjához és siránkozva olyan titkot sugott a fülébe, melyből Jäger József megértette, hogy hugának igen alapos okai vannak ahhoz, hogy vőlegényéhez ragaszkodjék.

Jäger József ezek után sűrű könnyhullajtások közt bucsuzott hugától, kijelentette azonban, hogy csak úgy adja az egybekeléshez beleegyezését, ha elmennek Amerikába. Hoffmann ráállt erre, előbb azonban meg akar esküdni a leánnyal, hogy mint törvényes feleségét vihesse magával Amerikába.

Viharos szociálista-gyűlés.

Gallovich párttitkár marad.

A pártvezetőség ujjaalakítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Az aradi szociáldemokrata párt ma este nyolc órakor az Európa-vendéglő kerthelyiségében viharos lefolyású gyűlést tartott, amelyen a pártban lappangó válságot sikerült megoldani. A válságot tudvalevőleg az idézte elő, hogy a szakszervezetek bizalmi férfiai Gallovich Károly hírlapíró választották meg párttitkárrá. Ebbe a választásba az aradi párt egyes tagjai nem tudtak megnyugodni s tervszerű aknamunkát folytattak a titkár ellen, sőt a központot is ellene izgatták.

A mai pártgyűlésen a párt többségének Gallovich iránti lelkesedése impozáns módon jutott kifejezésre abban a határozati javaslatban, amely szerint a párt Gallovich lemondását nem veszi tudomásul és felszólítja, hogy tovább is vezesse a párt ügyeit. A gyűlés lefolyásáról tudósítónk az alábbiakban számol be:

Ma este fél nyolc órakor körülbelül ezer szervezett munkás gyűlekezett össze az Európa-vendéglő kerthelyiségében. A pártgyűlés elnökül Gruber Imrét, jegyzőjül pedig Váradi Alfrédet választották meg. A budapesti központot Vantus Károly képviselte. A rendőrség képviselőjében pedig Szecpkovszky Teofil és Moldován Ödön rendőrhadnagyok jelentek meg.

Először Greén Nándor tb. főkapitány határozatát olvasták fel. Majd Gallovich Károly emelkedett szólásra. Az összválasztmány tegnapi ülésén — ugymond — lemondott állásáról. Tegnap meg is indokolta lemondását, a melynek egyedüli oka az az aknamunka, a mely ellene megválasztatása első percétől kezdve folyt. Az aknamunkából keletkezett piszkos dolgokat nem akarja felkavarni, mert véleménye szerint ez nem tartozik a nyilvánosságra. Ragaszkodnia kell lemondásához, mert nem akar gátja lenni a párt továbbfejlődésének. Meg van arról győződve, hogy a kisebbségben nincsen elég szociáldemokrata erkölcs, hogy belenyugodjék a többség határozatába. Miután két hónap óta megakadályozták abban, hogy valami lényegeset tudjon cselekedni, valószí-

nűnek tartja, hogy a jövőben is folytatni fogják ellene az aknamunkát. Ismételtén kéri tehát a pártgyűlést, hogy fogadja el a lemondását.

Gallovich beszéde nagy lelkesedéssel tállalkozott és heves kifakadások hangzottak el azok ellen, akik Gallovich ellen dolgoztak.

Majd Sztrengár-Demján Száva, Gallovich ellenzőinek egyike kezdett beszélni. Sztrengár terjengősen elmondotta, hogyan folyt le a választás s azt igyekezett kisűtni, hogy a választás szabálytalan volt.

Óriási láрма tört ki ezekre a szavakra. A tumultusból kihallatszott Domschitz Ferenc kiáltása:

— Hallgassuk meg nyugodtan! Hadd lássuk, miképp folyt le az aknamunka!

A láрма nagynehezen lecsendesedett s Sztrengár folytatta beszédét. Hivatkozott a központ nyilatkozatára, hogy Gallovich szociálista előlétele nem predestinálhatja őt a párttitkárságra. Kéri, hogy a lemondást vegyék tudomásul s bejelenti egyuttal, hogy a pártvezetőség is lemondott.

Áttérve ismét a titkárválasztás ügyére azt a kijelentést tette Sztrengár, hogy a pártvezetőség nem tartozik respektálni a bizalmiférfiak választását.

Erre fokozottabb mértékben tört ki a láрма, amely percekig tartott. Sztrengár felé ilyen kifakadások röpöködtek:

— Hogy merészel ilyet mondani!

— Uljön le! Eláll! Nem hallgatjuk!

A csend helyreálltával Sztrengár visszavonta merész kijelentését és azt magyarázgatta, hogy azért hozták a titkár választás ügyét a párt plénuma elé, mert nem tudtak megállapodásra jutni.

Ezután Vantus Károly, a központ kiküldöttje beszélt. Gyönyörű, hatásos beszédben fejtette ki a központ álláspontját és utalt azokra, a közel jövőben meginduló politikai harcokra, amelyekben a magyarországi szociáldemokrata-pártnak minden tagjára szükség lesz.

Nagy lelkesedés közepette szólalt fel ismét Gallovich Károly és ujólag ragaszkodott lemondásához. Majd Váradi Alfréd elmondotta, hogy ő mint a pártvezetőség egyik tagja jelen volt a bizalmi-férfiak értekezletén, a melyen korrektül választották meg Gallovichot titkárrá. Szerinte másban keresendő a baj. Sztrengár ugyanis mindent elmondott, csak azt nem, amit el kellett volna mondania. Sztrengár nem tért ki arra, hogy a pályázatok száma egygyel megsaporodott. Ő ugyanis a választás napján 12 pályázatot látott. A választás napját azonban elhalasztották s az új választási napon már 18 pályázat volt. Ennek a 18-ik pályázatnak érdekében halasztották el a választást. (Óriási zaj)

Szilágyi-Kiss István, aki tagja volt a szavazatszedő küldöttségnek, szintén azt bizonyította be, hogy a választás szabályszerűen folyt le.

Végül Domschitz Ferenc határozati javaslatot nyújtott be, amelyet a pártgyűlés óriási többséggel elfogadott Ennek értelmében a pártgyűlés Gallovich lemondását nem veszi tudomásul és utasítja őt, hogy három hónapi próbaidőre továbbra is vezesse a párt ügyeit.

Ezután az új pártvezetőséget választották meg. A pártvezetőség így alakult meg: Frank János, Géczy Mihály, Szilágyi-Kiss István, Koncz Ferenc, Váradi Alfréd, Zauner Ödön és Domschitz Ferenc. Az ellenőrző-bizottság tagjai lettek: Mészáros Miklós, Messer Ilés, Nestheimer Jakab és Csillag Béla.

Ezzel a pártgyűlés körülbelül tizenegy órakor véget ért.

A gyilkos Kolompárok.

Letartóztatás a csárdában.

Dohánymunkások gyanu alatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 24.

A rettenetes rablógyilkosság gyanuja alatt cigányokat és dohánymunkásokat letartóztatott már a csendőrség, de kétséget kizáró bizonyítékok még egyik elfogott ellen sincsenek. Ma éjjelre várják a nyomozás eldőlését és a gyilkosoknak Budapestre való szállítását. Mai távirataink az alábbiak:

A gyóni rablógyilkosok.

A monori szolgabíró hivatal ma reggel megkérdezésre azt válaszolta, hogy a gyilkosok lefedezéséről, tettesek elfogatásáról, vagy olyan bűnjelek megszerzéséről, amelyek kétségtelenül igazolják, hogy a tettesek kézre kerültek, vagy a csendőrség már a helyes nyomon van, semmiféle hivatalos jelentés nem érkezett.

Ez a válasz a helyzet szignaturája. Üldözik uton-útfélen a kóborcigányokat, miután pedig a kóborok között alig akad ember, akinek lelkiismeretét valamiféle bűn ne nyomná, amelyik bandára a csendőrség ráteszi kezét, már jó fogást is csinált.

A vizsgálat szálat a kecskeméti csendőrpáncsnokságnál futnak össze, a nyomozás eddig azonban teljesen negatív eredményű és amikor a sorokat írjuk, még egyáltalán nem bizonyos, hogy a három napi hajszát Tiszavérzseny mellett elfogott cigánybanda gyilkolta meg Szarvasékat, de az már kétségtelenül bizonyosnak látszik, hogy a *gyóni rablógyilkossági kísérletet* ők követték el.

Az elfogott cigányokat mind Alsó Dabasra viszik a csendőrök és itt hallgatják ki őket.

A Tiszavérzsenyben elfogott banda feje Bajka Antal. A legfontosabb bizonyítékok, hogy ennek a Bajka Antalnak a csizmatalpában bankókat, a bandánál háromszáz koronán felüli váltópénzt találtak, a banda egyik tagját, Lakatos Dollát, egy hatalmas termetű cigányasszonyt Dánoson Mayer László úr felismerte. Ennek a Lakatos Dollának fülében találtak egy fülbevalót, amely állítólag teljesen azonos azzal a másikkal, amelyet a rablógyilkosság színhelyén találtak meg, a banda másik férfitagja vállán friss lőtt seb van. Tudvalevőleg a meggyilkolt kocsmáros rálőtt a cigányokra és ezért volt a tegnapi Budapesten elfogott cigánybanda is gyanús, végül pedig egy fiatal cigány arca teljesen össze van karmolva, mintha egy védekedő leánnyal birkózott volna és ez ellen az a gyanu, hogy ő követte el az erőszakot a Szarvas-leánnyon.

Mindez azonban — ismételjük — egyelőre csak olyan hír, amely hivatalosan megerősítve nincsen.

Közben ma éjjel a budapesti rendőrség semét elfogott egy cigánycsapatot, mely Dunavécséről jött gyalogszerrel Budapest felé. A banda tagjai: Jakab István rákospalotai születésű és illetőségű 23 éves lókupec, Barna Róza vecsési születésű 28 éves Kozák Borbála 19 éves kóborcigánynők.

A cigányokat az éjjel behozták a főkapitányságra, itt megmotozták, de semmi gyanusat nem találtak náluk, ma reggel pedig átkísérték őket a tolonházba és a toloncolási eljárást megindították ellenük.

Debrecenből a csendőrkörületi parancsnokság közli, hogy az éj folyamán Goreczky Vil-

mos csendőrfőhadnagy ötödmagával lóbaton Hajdu Hadháza ment, ahol biztos nyomai vannak a dánosi rablógyilkosoknak. Négy cigányt hoznak be még a mai nap folyamán Debrecenbe. A cigányok közül kétségtelenül vannak olyanok, akik bűnrészesei a Szarvas-család kiirtásának.

Alsó Dabasról táviratozzák, hogy a *gyóni rablógyilkosság* elkövetői ott fogva vannak. A csendőrség vallatása teljes sikerrel járt, amennyiben a cigányokról bebizonyosodott, hogy ők követték el a gyilkosságot. Az életben maradt sebesültekkel szembesítették őket és a sebesültek rájuk ismertek.

A csendőrség az összes terhelő bűnjeleket biztos helyre elhelyezte.

Harc a cigányokkal.

A Hajdunaházán elfogott cigányok közül Kolompár József azt vallotta, hogy ő követte el a dánosi rablógyilkosságot, de határozottan tagadta, hogy bűntársai lennének és ismételt vallatása során is megmaradt amaz állítása mellett, hogy egyedül követte el a bűntettet. A csendőrség természetesen Kolompár József vallomása ellenére tovább nyomoz a bűntársak után, mert teljes lehetetlenség, hogy a fegyházviselt cigány egymaga oltotta ki a négy emberéletet.

Az üldözést megnehezíti az, hogy a cigányok a szomszédos nagy erdőbe menekültek, amelynek átkutatása legalább két napot vesz igénybe. A vizsgálatot vezető Goreczky Vilmos csendőrfőhadnagy kérésére a szomszédos vármegyék összes csendőreit összevonták és rendelkezésére bocsátották a nyomozás további sikere érdekében. A debreceni csendőrkörületi parancsnokság intézkedésére magának Goreczky főhadnagynak vezetése alatt most 150 csendőr kutat a tetteztársak után. A főhadnagynak segítségére van egy öreg cigányasszony is, aki alaposan ismeri a nagy Alföld haramia-cigányait és akinek közreműködésétől a nyomozásnak teljes eredményét várják.

Kolompár Józsefnél tulaezüst órát és aranyláncot találtak. A csendőrök azt hiszik, hogy ezek az értéktárgyak a meggyilkolt Szarvas csárdásé voltak. De találtak nála föltűnően sok ötkoronás ezüstpénzt is, amelynek származására nézve nem tudott magyarázatot adni.

A pestmegyei csendőrök nyomozás közben kiderítették, hogy lóbor cigányok nemrégiben még egy vakmerő rablótámadást követtek el, de ez nem került nyilvánosságra. Július 19-én ugyanis az Űllő községhez tartozó Simonffy-birtokon éjjel 11 órakor megjelent egy cigánycsapat és megtámadta a kastélyt. A rablók fejsze-csapásokkal szét akarták rombolni az épület kapuját. A földbirtokos még ébren volt és a döngetés hallatára föllármázta és fölfegyverezte a cselédséget, hogy visszaverjék az éjjeli támadást. A kastély népe és a cigányok között erre valószínű csata keletkezett, amelynek során a cigányok többször belőttek az épületbe, a cselédek pedig a támadókra. Minthogy a kastélyban levők fedett helyről lőttek, bennük nem tettek kárt a cigányok golyói, a rablók közül azonban többen megsebesültek. A puskalövések zaját, a földühödt cigányok kiáltásait és a megsebesültek ordítását meghallották a községben is, amelynek lakói azután kaszával, vasvillával fölfegyverkezve, a Simonffy-kastély felé siettek. A fölfegyverzett nagyszámu paraszt közele-

désének láttára a cigányok kocsijaikon elmenekültek.

A mai vizsgálat megállapította, hogy a *gyilkosságot a Kolompár-család követte el*. Ezek nem kóborcigányok, hanem a legveszedelmesebb fajta gonosztevők, akik magyar parasztruhában járnak és ebben a viseletben követik el a legraffináltabb bűntetteket. Csak ruházatuk miatt volt lehetséges, hogy sikerült majdnem Debrecenig eljutniok, jóllehet már a gyilkosságot követő napon a csendőrök és detektívek széles kordont vontak a tett színhelye körül. A gyilkosok ezért is szökhettek meg vasuton, mindig kisebb utakat téve és magyar viseletük miatt nem tartóztatták föl őket az egyes állomásokon.

Kolompárék letartóztatása.

A hadházi banda letartóztatását hivatalos jelentés így adja elő:

Kedden délután cigánykaraván vonult át Hadháza. Csendőrök üldözésbe vették és négy asszonyt s egy férfit elfogtak. Az egyik csendőr a többi elmenekült cigány üldözésére indult. Üldözés közben a cigányok visszalöttek a csendőrökre, de a 10—12 golyó közül egyik sem talált. Az egyik letartóztatott asszonynál megtalálták a meggyilkolt csárdásné egyik fülbevalóját, ezüst óráját és arany láncát, véres pénzt és egy véres inget, amelyről Kozma dr. járásorvos megállapította, hogy háromnapos vér van rajta. A letartóztatott cigánylegény, Kolompár József azt vallotta, hogy nyolcan követték el a dánosi gyilkosságot. Kettő Szolnokon elvált, három vele volt, de elmenekült és a többieknek is sikerült megszökniök. Az elmenekültek között vannak Lakatos Rostás Lajos, Lakatos Virág Mihály és Lakatos Virág Almos. A menekülők a nyomozás szerint Szepes Sóstón vonatra szállottak. A csendőrök nyomukban vannak. A bűnjelek Budapestre küldettek. A letartóztatottak a hadházi csendőrlaktanya pincéjében őriztetnek.

Nem hivatalos jelentés az alábbi részleteket adja a hadházi cigánybanda elfogatásáról:

Fogarasi Gyula és Sassi István csendőrszervezők tegnap reggel 7 órakor kimentek Téglásra, ahol egy lopási bűnyűben nyomoztak. Délután 3 órakor Hadház mellett betértek Katona Imre kocsmájába. Alighogy bementek, cigányokat láttak, akik gyanusan forgolódtak a kocsmakörül. A cigányok nem tudták, hogy csendőrök vannak a kocsmában és ezért maguk is bementek. A csendőrök láttára nagyon megijedtek, de azután jókedvet erőltettek magukra. A csendőrök odaléptek hozzájuk, kiutasították őket a vendéglőből és fölszólitották, hogy kövessék a község házára. A cigányok engedelmeskedtek a parancsnak. Utközben az egyik cigányasszony ledobta magát a földre és görcsöt szimulált. Amíg a csendőrök az asszonnyal foglalatostkodtak, négy férfi megszökött. Fogarasi a szökevények után ment, Sassi pedig az asszonyokat őrizte.

A szökevények közül három a pusztáknak vette az útját, egy pedig Szepes-Sóstó felé. Fogarasi az utóbbi után ment és hosszas üldözés után sikerült is Sóstó mellett elfogni. Ez a cigány Kolompár József 20—22 éves cigánylegény. Arca, keze tele van véres sebekkel és minthogy társai mind idősebbek, mint ő, valószínűleg ez volt az, aki a csárdás leányán erőszakot követett el. Kolompár állhatatosan mindent tagadott.

Terhelő körülmény ezekre a cigányokra, hogy amikor a korezmába léptek, első kérdésük az volt, nincs-e semmi az ujságokban, holott cigányok sohasem érdeklődnek a napi események iránt. Föltűnő továbbá, hogy a Kolompár-család, amely állandóan Tégláson lakik, a múlt héten több napig nem volt otthon.

Az elmenekült három cigány Sóstóról vasuton Kemecserre utazott és ott kiszállt. Goreczky csendőrfőhadnagy tiz csendőrrrel Kemecserre utazott és valószínűleg még az éj folyamán elfogja a menekülőket.

Dohány munkások a tettesek.

Dánoson ma letartóztattak négy dohánymunkást, akik állítólag már be is vallották a gyilkosságot. A pestvidéki ügyészség szerint is nem okvetlenül cigányok követték el a bűntettet, hanem olyanok, akik jól ismerték a csárdás viszonyait. Az ügyészség ezirányban is nyomozást folytat, de még titokban tartja a részleteket, nehogy az esetleg ártatlanul gyanuba vett dánosi és környékbeli lakosok a *feldühödött nép lincselésének legyenek kitéve*.

Öngyilkos törvényszéki jegyző.

Hullámsirba temette magát.

A Béga titka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 24

Egy kiváló képzettségű fiatalember tragikus esete tartja tegnap óta izgatottságban Nagybecskerek közönségét. A nagybecskereki törvényszék egyik rokonszenves aljegyzője, Borus Béla dr. szombat este óta eltűnt a városból. Tegnap még rablógyilkosságról beszéltek, egy ma talált levél azonban megmagyarázza a fiatal ember rejtélyes eltűnését. Borus saját kezével oltotta ki életét; hogy mi indította a fiatalembert, ki rendezett viszonyok között élt, sőt vagyonnal is rendelkezett, végzetes tettének elkövetésére, arról senki sem tud. Talán életuntság, talán afelett való elkeseredés, hogy kiváló kvalifikációja dacára csak igen lassan haladt előre pályáján, mások szerint szerelmi csalódás adta a fiatal ember kezébe a gyilkos fegyvert. Tragikus sorsa városszerte őszinte, igaz részvétet kelt.

A szerencsétlen fiatalember tragikus esetről a következő részleteket jelentik:

Szombaton este Felső Muzslya közelében a vasúti hid tájékán az arra járók a Béga partján egy urias férfiöltözetet találtak. A ruha és a cipőcsupa víz volt, de szép rendben feküdt a földön. Kabát, nadrág, mellény, ing stb. kitergetve s mellettük a cipők gondosan elhelyezve. A cipőkben néhány revolvergolyó volt. Ott volt azonkívül egy szalmakalap s abba beleírva: Dr. Borus Béla.

A muzslyai községi bíró másnap reggel jelentést tett az esetről a nagybecskereki rendőrségnek, amely nyomban megindította a nyomozást.

A kalapban levő névről, valamint a ruhákról a rendőrség csakhamar megállapította, hogy azok Borus Béla dr. nagybecskereki törvényszéki aljegyző tulajdonai. Azonkívül megállapította a rendőrség, hogy Borus Béla dr. szombaton délután 4 órakor távozott el lakásáról s oda többé nem tért vissza. A ruhájában nem találtak semmi magyarázó írást, sem értéktárgyat, csupán orvosi kötszereket. Lakásán sem volt semmi írás s így a rendőrség az első

percben arra gondolt, hogy Borus valami bűnténynek esett áldozatul, amit megerősíteni látszott, hogy Borusnak a parton talált ruhái csomromvizesek voltak.

A további nyomozás során azonban világosság derült az esetre. A rendőrség kihallgatta azokat az embereket, akik szombat este azon a tájékon jártak, ahol Borus ruháját találták.

Ezek azt vallották, hogy ők szombaton este hat óra tájban látták Borust, amint ruhástól bement a Béga. Még azt gondolták, hogy az illető nincsen eszénél, de azután látták, hogy kijön a vízből, lerakja ruháit a partra s meztelenül bemegy a vízbe. Tovább nem törődtek vele s nem is látták.

A rendőrség Borus lakásán is vizsgálatot tartott s itt minden holmiját rendben találta. Íróasztalának fiókjai is teljes rendben voltak s a házbeliak szerint csak revolvere, pénztárcája és aranyórája hiányzott.

Az irodájában egy levelet találtak, amelyben megírta, hogy *öngyilkos lett*. Végzetes tetteinek okát nem tudják. I merősei állítása szerint lehetséges, hogy pillanatnyi elmezavarban követte el tettét.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Hamlet, tragédia. Könyves Jenő vendégfőléptével.

Péntek: Bölcs Náthán, színmű. Ujházi Ede vendégfőléptével.

Szombat: Kölcsönkért feleség, Egy párti piquet, vigjáték. Ujházi Ede vendégfőléptével.

Vasárnap: A titok, vigjáték. Ujházi Ede vendégfőléptével.

A karszemélyzet jutalomjátéka.

Tapolczay Dezső bucsufőlépte.

Kadelburg és Blumenthal egyik legsikerültebb bohózata, az *Az aranykakas* volt kitűzve a nyári színház ma esti reprizéül. Eltekintve attól, hogy e jó bohózatot a Leszkay-rezsim óta nem adták, volt még a mai estnek más két vonzereje is. Egyik, hogy ma volt a karszemélyzet szokásos, évi jutalomjátéka, a másik pedig, hogy ma este fejezte be Tapolczay Dezső hat estére terjedő vendégjátékát. Mai szerepében (Müller Ottó) is nagy sikere volt és a közönség hálásan tapsolt kitűnő alakításáért.

De hálás volt ma este a közönség különben is. Megtöltötte a színházat és tapsolt a szereplőknek. Előbbivel háláját fejezte ki a színház sokszor névtelen szereplőinek, akiknek ha mindjárt egy vasárnapra is, de elősegítette hogy tyuk főjön a fazékjában; a tapossal pedig háláját fejezte ki azért a kitűnő előadásért, amelyben ma réz volt. A rendezés, kiállítás, összjáték egyaránt kifogástalan volt, amiből természetesen következik az, hogy minden egyes szereplő jól megálta helyét, s akik közül a vendégművészen kívül Kállay Jolán, Harmath Józsa, Kőrössi Juci, Szathmáry, Várnay, Delly, a legjobbat nyújtották. Szathmáry kitűnő Dachselmayerivel állandó kacagásban tartotta a közönséget. Várnay pedig pompásan maszkarozott professzorával valóságos kabinetalakítást mutatott be. Leövey Fűrge Antal főpincér szerepében aratott sikert; Molnár Ilona (Treszka) Fehér Arthur (Flóris) hegedűkísérete mellett nagyon ügyesen énekelte egy kis dalt.

* Hamlet — Könyves Jenővel. Klasszikus estélye lesz holnap, csütörtökön a nyári színeknek. Shakespeare remeke, Hamlet kerül színre, a címszerepben Könyves Jenővel, a szabadkai színház kiváló művészeivel.

Elkészültek az alkotmánybiztosítékok.

Egyenetlenség a horvátok között.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 24.

Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy a belügyminisztériumban elkészültek már teljesen mindazok a törvényjavaslatok, amelyek az alkotmánybiztosítékokra vonatkoznak. Minthogy ezeknek az előzetes szentesítése már *tisztázva van*, nincs semmi akadálya annak, hogy ősszel a parlament elé kerüljenek.

A képviselőház azonban, a második ülésének első napjaiban *nem* ezeket a nagyobb jelentőségű dolgokat veszi elő, hanem számos apró javaslatot, amelyeken most főképp a kereskedelmi, az igazságügyi és a pénzügyi minisztériumok dolgoznak. Ezek nagy része inkább adminisztratív jellegű. Lesz azonban közöttük fontos is. Így a kereskedelmi minisztérium az új *vicinális* törvényjavaslatot terjeszti elő. Szakkörök ettől a javaslattól a helyi érdekű vasutak fellendülését és az új vonalak szaporodását várják.

Az igazságügyminisztériumból néhány fontos igazságügyi kérdés elintézése fog kikerülni. Günther igazságügyminiszter még nem is ment szabadságra, ő maga dolgozik a javaslatokon. A tökéletes csendben, a politika uborkaszezonjában ő az egyetlen férfiú a politikusok közül, akit mostanában a fővárosban látni lehet.

Rakodczay a vád alá helyezéséről.

Egy budapesti hírlapíró ma telefonon arra kérte a Zágrábban időző Rakodczay Sándor bánt, hogy nyilatkozzék Supilo és Barcsics horvát képviselőknek ismeretes susaki támadásáról.

A bán erre a következőket jelentette ki:

— Ismerem Supilo és Barcsics beszédét és egészen hidegen hagy mindakettő, semmiféle válaszm sincsen rájuk. Egyáltalában nincsen mondanivalóm az elle nem folyó akcióról. Ami a vád alá helyezést illeti, arra is csak akkor fogok nyilatkozni, ha ők majd valóban *tényekkel* jönnek elő, nem pedig szavakkal.

Viszály a horvát koalícióban.

A horvát jogpárt és a haladópart közt egyre szélesebb körre terjednek az ellentétek. A horvát jogpárt és a Starcsevics-part közt tárgyalások folynak az 1894-iki program hűveinek szerzése dolgában, melyeknek nem volt ugyan eredményük, de azzal a következással jártak, hogy a jogpárt lapja az 1894-iki közzégi programot a koalícióhoz való tartozása dacára egyre hangosabban hirdette. Ezzel szemben a Pokret, a haladópart lapja állást foglalt s a szemére vetette a horvát jogpártnak, hogy ilyen nézetek követésével elárulja a koalíciót.

Ez a figyelmeztetés a Hrvatska-t, a jogpárti ujságot kihalozta a sodrából s ma a többi közt ezeket írja:

Azt akarják talán, hogy az egyedül üdvözítő koalíció védőszárnyai alatt a jogpárt hível harakirit kövessenek el saját programjukon s elfogadják a koalíció programját, amilyen tulajdonképpen nincs is. Ezt mi nem tehetjük, mert hűveink átmennek a Starcsevics-táborba.

Ebből a hangnemből írja meg az érdeemes horvát koalíciós ujság támadó cikket. Annyi mindenestre kiderül belőle s ez különösen aktuális impresszió idehaza, Magyarországon — hogy minden koalíció egyforma: folyton verekedik.

Gazdasági fegyverkezés.

A *Zsivnostenska Banka* és két nagy gépgyár itt részvénytársaságot alapít, mely Zágrábban gépgyárat és javítóműhelyeket akar építtetni. Ennek a tervnek természetesen a magyar ipar ellen való célzata van.

A dalmátok bátoritanak.

Medakovic Gábor dr., a horvát országgyűlés elnöke a dalmát Brlikából két üdvözlő táviratot kapott. Az egyiket *Kulisics* polgármester, reichsrati képviselő küldte s így hangzik:

Dicsőség és becsület nektek a szent anyanyelvért és a dalmát függetlenségért vívott küzdelem kitűnő vezetőinek, csodálatos bátorságú, hajthatatlan hőseinek. Bár minden hatalom megtöri a szerbek és horvátok összetartásának törhetetlen sziklafalán. Éljen Horvátország! Éljen a horvát szerb-dalmát testvériség!

A másik táviratot, mely hasonló ditirambusokat zeng, a brlikai választók küldték.

HIREK.

A hullámsír érvel

Arad, július 24.

Borus Béla dr. nagybecskereki törvényszéki jegyző a Bégába ölte magát. Hogy miért lett öngyilkossá, senki sem tudja; ő maga sem adja okát. Állítólag az bántotta a nagy-képzettségű törvényszéki jegyzőt, hogy lassan halad előre a pályáján, tömredék anyagi áldozatokkal járó tanulmány után még szükös megélhetést sem nyújt az állása.

A kvalifikált fiatalember tehát nem haladhatott előre. Amiként nem haladhat előre annyi sok kollegája, a kik sivár, vigasztalan helyzetüket a szegedi kongresszuson megbeszélték. A tudományból nagyon sokat kell beszerezniök ezeknek a tisztességes ruhájú uri proletároknak, amíg megkapják az 1200—1300—1400 koronával javadalmazott aljegyzői állást. Tizenhét-tizennyolc évig tanulnak, törlik magukat s azután mint meglelt emberek bejutnak a kifizetésű állásba, ahol nyolc évig is elvárhatnak, amíg birói vizsgájukat azzal honorálják, hogy birákká kinevezik őket. A fiatalságuk javát, a munkaerejük teljességét odaadják a csekély fizetésért és annak reményében, hogy majd csak megjön az előléptetés és birói székbe ülteti a felség.

Irigylésreméltók azok a gyerekek, akik kereskedelmi iskolai képzettséggel gyakorlati életpályára lépnek. Két év alatt elérik, sőt utól is érik az éppen egy teljes évtizeddel idősebb, *doktori* címmel ékeskedő törvényszéki jegyzőket.

A szegedi kongresszuson az érvek egész légióit sorakoztatták a törvényszéki jegyzők igaza mellett. Ezek az érvek gyengék voltak. Sokkal erősebb érv a bégai hullámsír, amely

magába zár egy törvényszéki jegyzőt. Egy tisztességes ruhájú proletárt, aki államtudományi doktor volt évi 1200—1300 korona fizetéssel. A bégai hullámsír megdönthetetlen érv. Meg kell előtte hajolnia *Günther* igazságügyminiszternek is, aki még csak ígért, de nem adott. A bégai hullámsír szomorú igazságot kiált mélyéből.

— Arad közuti közlekedése — temesvári mintára. Arad város tudvalevőleg elhatározta, hogy automobil omnibusz közuti közlekedést létesít. Az automobil-társaságokat a város közönsége már meg is rendelte és most a forgalmi és szolgálati szabályzat elkészítésével egy bizottságot bízott meg. E bizottságnak két tagja: *Kilényi* János főszámvevő és *Zubor* Andor aljegyző ma reggel Temesvárra utaztak, hogy a városi villamos vasut működését tanulmányozzák, mert az aradi automobil közlekedést a temesvári villamos forgalmi és szolgálati szabályzatának, valamint kezelésének, vezetésének és ellenőrzésének mintájára akarják megszervezni. *Kilényi* és *Zubor* délelőtt tisztelegtek *Telbisz* Károly dr. udvari tanácsos, polgármesternél, aki a városi vasut tanulmányozását készséggel megengedte és az aradiak kalauzául *Baader* Henriket, a városi villamos vasut igazgatóját rendelte ki.

— Müller Károly ünneplése. A Rákóczi asztaltársaság e hó 27-én, szombaton este Müller Károly tiszteletére társasvacsorát rendez a Magyar király-vendéglőben abból az alkalomból, hogy most lesz képviselővé való megválasztásának évfordulója. A banket alkalmával leplezik le Müller Károly arcképét is. A társasvacsorára egy teríték ára két korona. Előjegyezni lehet szombat délig *Schwarz* Pál asztaltársasági elnöknel és *Porczán* Lajos vendéglősnél.

— Két bankó haldoklása. A forgalomból már rég kikerült az öt és ötvenforintos bankjegy. Nem látni sehol ezeket a zöldhasu bankókat. De azért bizonyára akad még ládafia, ahol meghuzódik egy egy ilyen államjegy. A hivatalos lap minapi számában megjelent egy kimutatás a forgalomban lévő öt- és ötvenforintosokról; e szerint több száz ezerre rug a forgalomban lévő államjegyek száma. Most már csak az Osztrák Magyar Bank fogadja el és cseréli ki ezeket a bankókat. De az Osztrák-Magyar Bank se sokáig hajlandó erre a szívességre. 1907. augusztus 31. — ez az utolsó nap, amelyiken a bank elfogadja az öt- és ötvenforintosokat. Másnap nem érnek többet egy összegyűrt, piszkos papírosnál.

— Népgyűlés a gyermekrontó papok ellen. *Milanó*-ból táviratozzák: Tegnep este itt látogatott népgyűlést tartottak, tiltakozásul azok ellen a dolgok ellen, amelyek a Mária-rendű apácák által vezetett gyermekmenhelyen történtek. Miután több szónok beszélt a papság és intézményei ellen, több ezer ember zárt sorokban a Corso Venciára vonult, a hol berzaglierik állották útjukat. A tüntetők és katonák között *dulakodás* támadt, mire a tömeget lovaság szétozlatta. Több száz tüntetőnek sikerült kerülő utakon a kolostorhoz eljutnia, ahol gyalázó kiáltásokban törtek ki és meggyújtották az épület kapuját. A tüzet azonban hamarosan eloltották.

— A Salacz-alapítvány kamatai. A tanács szombati ülésén a *Salacz Gyula* alapítvány 400 koronát kitevő kamatainak kiadása ügyében fog dönteni. *Varjassy* Lajos polgármester azt a javaslatot terjeszti a tanács elé, hogy *Szerinka* László műegyetemi hallgatónak adja ki az alapítvány kamatait.

— Arad alapítványi helye. A tüdőbeteg országos szanatóriumának igazgatósága ma ér-

tesítette Aradváros közönségét, hogy az intézetben levő alapítványi helyét nem mint eddig november 13 ikán, hanem január hó elsején töltheti be.

— Lopás a budapesti törvényszéken. *Létei* Etelka hivatalnoknő feljelentést tett, hogy a kereskedelmi és váltótörvényszék 39—41. számú terméből ismeretlen tettes ellopott egy fekete, imitált bőrből készült kizitáskát, amelyben 12 korona pénz, egy féláru vasuti utazásra jogosító igazolvány (Budapesttől Tordáig és vissza), egy duplaszemű összefonott arany nyaklánc és egy duplafedelű női aranyóra volt.

— Tűz Pécskán. Tegnep este Pécskán *Virág* Mihály házának teteje kigyulladt és csakhamar lángokban állott. A nádfedélről fel szálló pernye *Kovács* János szomszédban levő két házának tetejét is meggyújtotta, s csupán a szélcsendnek köszönhető, hogy a hatalmas lángokkal égő három háztól nem égett le az egész utcasor. Így azonban a tűzoltóság s a lakosság vállvetett munkájával sikerült a tüzet még idejében eloltani, elannyira, hogy a három tető leégésén kívül egyéb baj nem történt. A kár mindössze 2300 korona, amely biztosítás révén megtérül. A tűz okát mindeztideig nem lehetett megállapítani.

— Köszönetnyilvánítás. A Hungária kávéház asztaltársasága néhai *Friedmann Ignác* ravatalára szánt koszoru megváltása címén 30 koronát adományozott az aradi polgári jótékony egyesület javára, mely nemes adományért hálás köszönetét fejezi ki *Sarlot Domokos* elnök.

— Elveszett. Egy ezüst, szájában igazgyöngyöt tartó kutya-fejes gyűrű elveszett. A megtaláló kéri a gyűrűt *Keller Lajos*nak (Arad, megyeháza) átadni, akitől megfelelő jutalomban részesül.

— Birtokcsere. Az aradi kir. törvényszék tálekkönyvébe az elmúlt héten a következő tulajdonjogi változásokat jegyezték fel: *Oprean* Simon és neje *Mintyán Ilona* eladják az aradi 6661. sz. tjkvben felvett névtelen utcai üres telket 630 kor. ért *Nyegru* Barna *Todornak*. — *Dán* Zsófia *Krecza Száváné* eladia az aradi 6182. sz. tjkvben felvett szántót 50 kor.-ért *Timár Györgynek*. — *Csatlós László Károly* és neje *Pojzól Magdolna* eladják az aradi 1326. sz. tjkvben felvett *Csatorna* utca 1 sz. házat 1000 kor. ért *Orményi Gyula* és neje *Karof Teréziának*. — Az ujarad és vidéki népbank eladja az aradi 4990. sz. tjkvben felvett *Tököly Imre* utca 44 sz. házat 13.000 kor. ért *Keresztury Gyula* és neje *Nádasy Erzsébetnek*. — *Bayer János* eladja az aradi 429. sz. tjkvben felvett *Dezseffy* utca 4. sz. házat 6000 kor. ért *Péterfy Pál* és neje *Bayer Teréziának*.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weisz* nál. 201

TORVÉNYKEZÉS.

§ *Kegyelem Orosz Pálnak*. A postásikasztása miatt hat hónapi börtön büntetését tőlő *Orosz Pálné* a napokban folyamodványt írt az igazságügyminiszternek, hogy hátralévő büntetését kegyelmi uton engedjék el. A kérelmet, miután azt a kir. törvényszék is pártolta, az aradi kir. ügyészség ma terjesztette fel az igazságügyminiszterhez.

§ *A sikkasztó főpénztáros büntetése*. Budapest-ről táviratozzák: A budapesti kir. zálogintézetben már szép állást töltött be mint főpénztáros *Balás Sándor* dr. Könnyelmű életmódja mellett azonban fizetéséből megélni nem tudott és arra vetemedett, hogy zálogcédulák meghamisításával mintegy 6000 korona összeggel károsította meg az intézetet. Ugyében a törvényszék már régebben ítélkezett és akkor két évi fegyházzal sújtotta. A törvényszék ítéletét helyben hagyta az ítélőtábla is. A Kuria ítéletét ma hirdette ki a törvényszéken a vádlott előtt a *Szepessy* törvényszéki bíró elnöklése alatt álló tanács s e szerint a Kuria is helybenhagyta a két évi fegyházbüntetést.

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban

772

árusítunk.

Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 24.

Amerika 7/8 olcsóbb, 5 fillérrel olcsóbb árak.
Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre	11.29—11.30	11.30—11.31
Zab októberre	8.02—8.03	8.01—8.02
Rozs októberre	8.87—8.88	8.89—8.90
Tengeri 1908 májusra 6.50	6.51	6.50—6.51

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény 647.60
Magyar hitelrészvény . . . . . 750.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény 654.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 24. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 134—135 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 137—139 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 138—139 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslétszám: Július 21. napján volt készlet 38,589 darab, július 22. napján főlhajtatott 435 darab, július 22. napján elszállított — 37 darab, július 23. napjára maradt készletben 38,987 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

IDEGENEK ARADON.

— Július 24 —

Fehér Kereszt-szálloda. Pünkösdy Miklós százados és neje Orszállás. — Beer István mérnök Budapest. — Mész Lajos főbiztos Gyula. — Pollák Ignác és neje Fiume. — Schwarcz Lajos és neje Fiume. — Rónay Elemér birtokos Kecskemét. — Békési Lajos igazgató Fiume. — Ben Gyula gyáros és családja Sopron. — Halmos János bérlő Csorvás. — Fischer Jenő kereskedő Debrecen. — Szőke Endre hivatalnok Budapest. — Kardos Antalné és leánya Orsova. — Milkó Aladár birtokos Szabadka. — Grauer Géza bérlő Békésgyula. — Reiter Nándor ellenőr Nagyszében. — Nádor Dezső gazdatiszt Nagyvárad. — Horváth József és családja Dombovár. — Korin Lajos gyógyszerész Nyitra. — Vodár József lelkész Nyitra. — Nagy Béla utazó Szeged. — Scheiber Miksa utazó Budapest. — Deutsch Zsigmond utazó Budapest. — Barta Lajos utazó Budapest. — Strasser Sándor utazó Budapest. — Keller Zsigmond utazó Budapest. — Augenstein Herman utazó Budapest. — Braun József utazó Budapest. — Sternheim Adolf utazó Bécs. — Beck Sándor utazó Bécs. — Steiner Manó utazó Bécs. — Veisz Samu utazó Bécs. Központi szálloda. Gárdonyi Márton birtokos Budapest. — Heuduska Adolf kereskedő Zombor. — Lázár János magánzó Budapest. — Uberal Márkus vendéglős Kisjenő. — Schrotter Vilmos kereskedő Budapest. — Venter Gusztáv dr. ügyvéd Brassó. — Bradovka József gyáros és neje Prága. — Friedman Izso kereskedő Budapest. — Radulescu Mita dr. orvos Bukarest. — Argyelán Mihály lókereskedő Temesvár. — Colmescu Iván kapitány Bukarest. — Brück Andor kereskedő Bécs. — Winter Felix fakereskedő és neje Agya. — Petrik Lajos tanár Budapest. — Molnár Ede hivatalnok Budapest. — Fehér Adolf kereskedő Budapest. —

Friedman Lipót kereskedő Budapest. — Deisner Albert kereskedő Bécs. — Fogel József kereskedő Bécs. — Molnár Gyula kereskedő Budapest. — Barta Adolf kereskedő Budapest. — Révész Béla újságíró Budapest.

Pannónia szálloda. Mezey Mihály utazó Budapest. — Treiber János utazó Budapest. — Veber Jenő utazó Budapest. — Kassner Hugó utazó Bécs. — Löv Károly utazó Bécs. — Frinck Lajos utazó Gráz. — Halász Béla mérnök Budapest. — Medveezky Ede mérnök Budapest. — Drinka Lajos tisztviselő Nagykikinda. — Teochen Sándor lelkész Nagyhalomgy. — Popa György tanító Drauc. — Resenka Miklós kereskedő Dombegyháza. — Schönauer Béla utazó Lugos. — Karikás István asztalos Vásárhely. — Lövinger Manó asztalos Vásárhely. — Kallós Dénes kereskedő Déva.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kaszab Géza.

Nyári színház.

Csütörtökön, 1907. évi július hó 25-én:

KÖNYVES JENŐ mint vendég:

Hamlet.

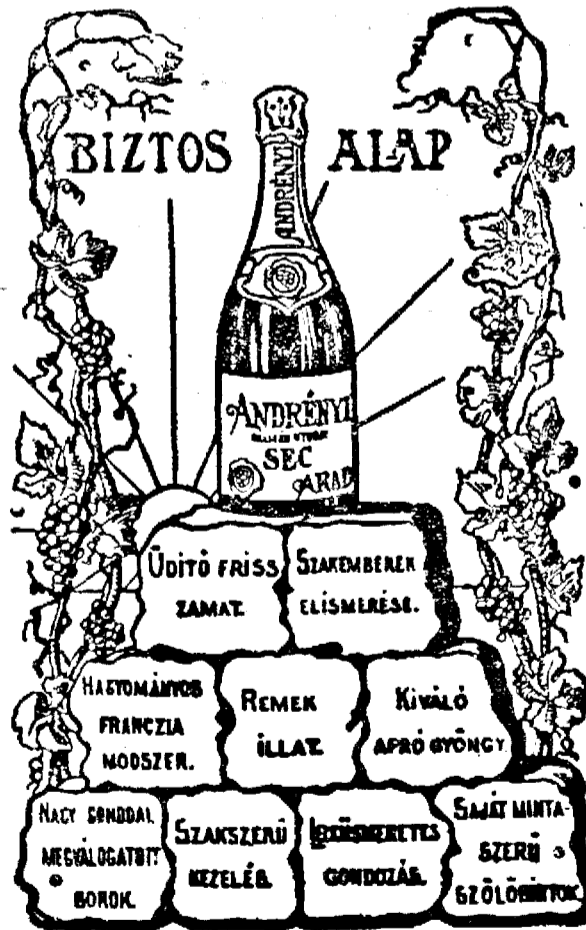
Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare. Fordította: Arany János.

S Z E M É L Y E K:

Claudius	Szathmári Á.	1. sírásó	Leővei Leo.
Hamlet, öccse	Könyves J.	2. sírásó	Faludi K.
Horatio	Deili Lajos.	Gertrud	S ilagyi B.
Polonius	Várnai Jenő.	Ophelia	Kápoinal J.
Laertes, fia	Horti Sándor.	A színész	Hunyadi J.
Roseokranz	Maribázi M.	A színésznő	Zalai Margit.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTER.*

Steckenpferd-Liliomtej-szappan

Bergmann és Társa Dresda és Teschen a/E., volt és marad a naponkint beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógszappan pattanások ellen. A bő t állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 1045

Dr. Hanthó Sándor

ügyvéd, irodáját

Aradon, Andrásy-tér 7. sz.

(Réthy-ház. minorita templommal szemben) .1793

megnyitotta.

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkőszén,

Porosz Salon-kőszén,

Porosz Légszesz Pirszén

és Porosz Dió-Pirszénben

Legjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos, jól kiégetett

Bükkfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Takaréktüzhelyben ajánljuk a kőszéntüzelést. Számos előnyök s jelentékenyen olcsóbb, mint a tüzifa.

A hazaszállítást saját kocsijainkkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően plombázott zsákokban eszközöljük. 188

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés széosztálya.

Telefon 189. sz.

Nagy választék vegyi és fizikai kísérleti üvegedényekben:

Lombikok, Göredek, Woulff-féle palackok, Mérceüvegek, Fedlemezek, Próba és üveg csövek.

Valódi Auér és benold-gáz égőhálókat. Villamos izzótesteket.

Üveg és porcellán, mosdó és egyéb készletek. — Valódi nikkel főző- és díszedények

a legnagyobb választékban és legolcsóbban 224 Gebhart Testvéreknél ARADON, Andrásy-tér 4. (Pannónia-szálloda.) Vároai és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készfizetések után 3% pénztárgedményt nyújtunk.

Telefon sz. 307. Telefon sz. 307.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon raktárát. 1002

„Singer“, „Original Viktoria“, Central Bobbin varrógépek család használatra és ipari célokra.

„Puch“, „Helical-Premier“ és „Préciosa“ kerékpárok jutányosan jóállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

Kerülős község előljárósága.

458-907.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegyei alispán urnak 11562-907. sz. határozatával a kerülösi jegyzői lak és község-háza átalakítási munkálatai 4862 kor. 47 fillérrel engedélyeztetvén, e célból folyó év július hó 30. napján d. e. 10 orakor Kerülös község-házánál árlejtést tartunk. Ehhez a vállalkozókat azzal hívjuk meg,

hogy a vonatkozó tervek, költségvetések és árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalnál megtekinthetők.

Kerülös, 1907. évi július hó 22-én. 1806

Szöllősy Pál,
jegyző.

Makarie Peter,
bíró.

Egy jó karban levő 2 lóerős

GÁZMOTOR

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalba

RUBICS GYULA

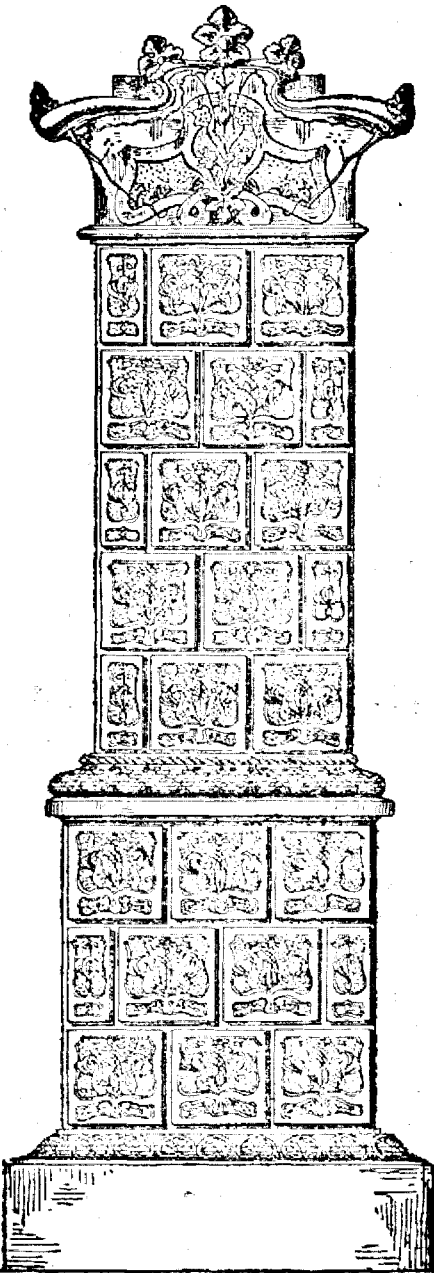
fényező és mázó mester

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Boeska-tér sarok.

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: **butorfényezés, vas- és fa-butorokban, régi butorok újra festését** bármennemű stílusban, **kávéházi berendezéseket** u. m.: **asztalok, székek, rácozatok, lámpariak, foga-ok, csillárok és fürdő-kadakat.** 1488

Aiapittatott 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utcza.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes anyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivitelben, ugyszintén **takarék-tűzhelyek és fürdőkádak kifalazását**, nemkülönbön **központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javítások** vagy **átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb áron végeztetnek úgy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályháim bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyors-melegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönbön Maidingen rendszer szerint fekete vagy pirszen fűtésre mint töltőkályha felállítható.

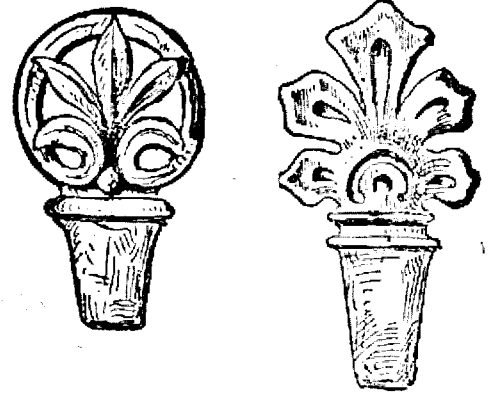
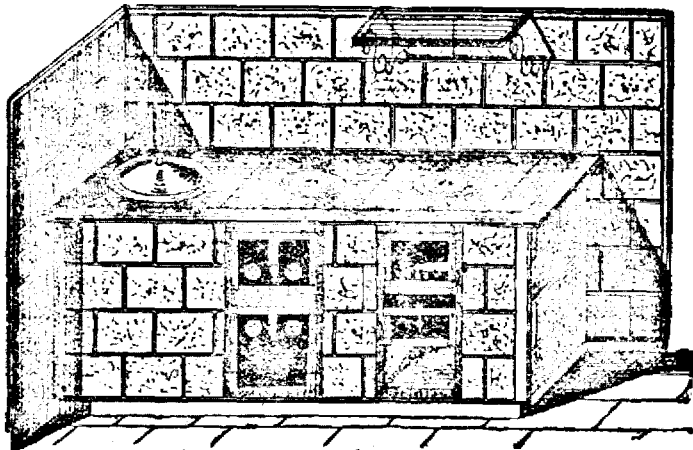
B. megbízását kérve, maradtam 183

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldetik.

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokra a legmagasabb értékig törlesztési részletekben való visszafizetésre közvetít

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

A nagyszabeni általános takarékpénztár képviselője, hol a következő bér- és magan-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó áron eladók, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes, Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lenkey utca 16., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Uj Mikalának a motoros mentén 440. számú ház, mely 3-4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor. ért. törlesztésre eladó.

Hirdetési vállalatunk

40 oszloppal és 200 hirdető táblával

f. évi augusztus hó 1-én

megkezdni működését.

Tisztelettel

1804

Czeiler és Glück

hirdetési-oszlop vállalat.

Városi hirdetmények.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

3032—1907. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán megüresedett évi 1600 korona fizetéssel és 400 korona lakbér illetményrel javadalmazott adóügyi szám-tiszti állásra pályázatot hirdetek és az 1883. évi I. t. c. 19. §-ában meghatározott képesítéssel bíró pályázni szándékozókat felhívom, hogy orvosi bizonyítvánnyal is felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám 1907. évi augusztus hó 6-ig bezárólag nyujtsák be. Az elkészített pályázati kérvények nem vétetnek figyelembe.

Arad, 1907. évi július hó 15.

Varjassy Lajos,
polgármester.

871—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az óvár-téri védgát építési munkálatainak, nevezetesen a szükséges földmunka és kövezés biztosítása iránt folyó évi július hó 29-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 62081 korona 60 fillér.

Bánatpénzül leteendő kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételét igazoló pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1907. évi július hó 15-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

13201—1907. kh.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város rendőrségénél üresedésben lévő 7 II-od osztályu rendőri állásra pályázatot hirdetek.

Pályázók kötelesek sajátkezűleg irt kérvényükkel a rendőrkapitányi hivatalnál személyesen jelentkezni. A kérvényhez csatolandó katonakönyv, iskolai bizonyítvány, a polgári és katonai hatóságtól kiállított erkölcsi bizonyítvány.

Megkívántatik, hogy a pályázó kiszolgált katona legyen, a magyar nyelvet szóval és írásban tökéletesen bírja.

Testi alkalmatossága a tiszti főorvos által díjmentesen eszköz-
lendő vizsgálat alapján állapítatik meg.

Javadalmazása 690 kor. évi fizetés, 39 kor. lábbeli illetmény, természetbeni ruházat, nőtleneknek

a laktanyában lakás, továbbá a reá-eső felügyeleti díjak.

Az állás egy évi próbaszolgálatlaltal és nyugdíj jogosultsággal van összekötve.

A kinevezésnél a pályázók közül az igazolványos altisztek előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények f. évi augusztus hó 15. napjáig nyujtandók be.

Aradon, 1907. évi július hó 20.

Rendőrkapitányság.

392—1907. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Moskovitz Zsigmond által bérelt színházépületi bolthelyiségnek 1907. évi november 1-től számitott egy évre leendő bérbeadása iránt folyó évi július hó 29-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: Évi bérösszeg

1800 korona és 14 kor. vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételét igazoló pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1907. évi július hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Kocsanos tölgyfa eladás!

A zágrábi érsekség billédi uradalma zárt írásbeli ajánlat útján eladja a perjamosi erdőgondnokságban az 1907—8. vágásban kitermelendő kb. 500 m³-nyi műfának alkalmas kocsanos rönköket 3—18 m. hosszban és 18—65 cm. vastagságban.

A vastagságnyi osztályok eloszlása: 18—20 cm. 6%; 21—30 cm. 45%; 31—40 cm. 38%; 41—65 cm. 11%.

Az erdő közvetlenül a Maros partján terül el; vasuti állomás helyben Perjamoson.

A 10%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok, melyekben a vastagsági osztályonként, vagy átlagon megajánlott ár szóval is kiirandó és kitüntetendő, hogy ajánlattevő az eladási feltételeket ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti **folyó évi szeptember hó 30-ig** alanti címre küldendő. — Az eladási feltételek alanti címmel, valamint a perjamosi erdőgondnokságnál bármikor megtekinthetők.

Erseki uradalom jószágfelügyelősege

Billéd, Torontálmegye.

1803

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és arnyas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyszintén a város legkényelmesebb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is diszezen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termelésű borok. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 10 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál

1460

Gabona zsák, vízhatlan ponyvák

nyersvitorlavászon ponyvák, repce ponyvák, gazdasági kötélárak,

hámistráng, kötőfek, rudalok és szekérkötelek, **dohány-zsinór**

a legjobb-minőségben legjutányosabban kaphatók

Erdélyi és Bácskai iparú raktár **Reich B. Károly Fia és Társa**

cégnél 1721

Andrássy-tér 6. (Verbos ház.)

Egy jó erkölcsű

fiu

147

tanulónak

felvétetik

Jfj. Kópetkó

Károly

Arad, Weitzer János-utca 2.

(Minorita-palota.)

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivittel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkanca** vagy **csizma** elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb leányeknek megfelelőek.

Tisztelettel

Wolf János.

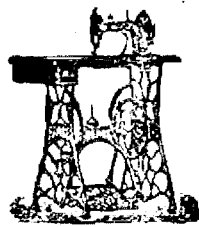
586

Telefon szám 98.

Hammer Vilmos

műszerész

Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Pfaff és Singer karikahajós

varrógépek,

„Helikal Premier“, „Puch“

kerékpárok,

Grammofonok és lemezek nagy raktára.

Acetylen lámpák, gummik, nyergek, grammofon kerek, rugók, hangdobozok, varró és grammofon tűk I-a minőségben.

Javítások jutányosan és jótállás mellett, gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Eladó ház!

A főtér közelében egy jó forgalmu

vendéglő

teljes berendezéssel, új tekepályával, új terrász, szép nagy kerthelyiséggel, villany- és gázvilágítással ellátva, továbbá 10 m. nagyságú elsőrendű téglából épült istálló, ezenkívül 3 bérlakás, amely tisztán 10%-ot jövedelmez, kevés összeg hozzájárulása mellett családi viszonyok miatt

azonnal eladó, esetleg bérbe adó.

Bővebbet a kiadóban.

1719

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb és legolcsóbb

1920

óra-javító

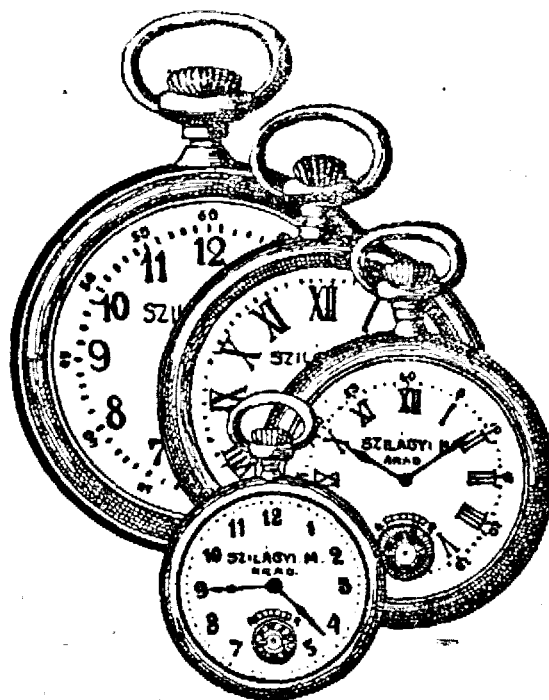
műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Utazó bundák és béli belépők

— kölcsön adatnak —

1280

Sztruhár Testvérek

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Szűcsárak, madár- és állattömések. Krimmer- és szövetsapkák nagybani készítése és eladása.

Javításokat, átalakításokat gyorsan és jutányosan vállalunk. Azonkívül mindennemű tárgyakat a molyok megóvásától, szörme, szövet, posztó, szőnyeget, ablakfüggönyök s ezekhez hasonlót elvállalunk. Gondozás biztos és molymentési szert használunk a mi saját találmányunk és csakis e g y e d ű l i intézetünkben található.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrrakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

APRÓ HIRDETESEK.

Keresztény varrónő
jelentkezzék a kiadó-
hivatalban.

Szalonna,

perzselt, légen szárított, kapható
Rauchbauer Nándornál, Ujszent-
Annán. 1691

Egy négy polgárit

vagy középiskolát végzett fiu ta-
nulónak felvétetik **Ingyen I. és**
Fia könyvkereskedésében Ara-
don. 861

Kiadó lakás

7 szoba, fürdőszoba s igen tágas
mellékhelyiségekkel, a főpostával
szemben. 1733

Vendéglő

a belváros legforgalmasabb helyén,
igen jól jövedelmező, betegség
miatt azonnal átadó. Bővebbet a
kiadóban. 1758

Eladó

szép fűszer- és korcsmaberende-
zés. Cim Borona-utca 15. sz. 1794

Fűszeres segéd,

ki a magyar és román nyelvet
teljesen bírja, több évi jó bizonyít-
vánnyal rendelkezik, azonnali be-
lépésre felvétetik Weisz Mórnál,
Petroszény. 1800

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi,
szépirodalmi és egyéb munkákat leg-
magasabb árban **Ingyen I. és**
Fia könyvkereskedésében Arad. 861

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségű urak
áradó a kalmazást kaphatnak egy
könnyen eladható házi cikk el-
adására. Pénzbeszedők óvadékkal
kezesztettek. Ajánlatok „K 6 100.”
Jellel a kiadóhivatalba kéretnek.
466

5 szobás utcai lakás kiadó

november 1-ére Batthyány-utca
37. sz. 1799

Szép szőlőkert

Gyórokon a községben, legszebb
kilátásos helyen, eladó. Motorvasút
megállóhely. Értekezhetni Vojtek
Alajosnál Aradon. 1615

Tanuló

alkalmazást nyer **Kerpel Izó,**
könyv- és papirkereskedésében
Aradon. 356

Kiadó

Kazinczy-utca 10. sz. alatt 2 szo-
bából álló udvari garcon lakás,
üvegezett terrasszal, augusztus ho-
1-re. Irodahelyiségnek is alkalmas.
Bővebbet a kiadóhivatalban. 1818

Modern uri lakás kiadó!

4 szoba, hálófülke, fürdőszoba és
kellő mellékhelyiséggel november
1-re, Karolina-utca 8. sz. 1814

Köszén

elsőrendű vulkán-farkasvölgyi ros-
tált pormentes 500 kg. vételnél
házhöz szállítva pontosan kimérve
a vevő zsákjaiba

100 kgként 3.20 koronáért

kapható: 15

Pollak Sándor

mikalakai téglá- és cserépgyá-
rában, telefon 515.

Nagy téglá és cserép-raktár.

Telephon sz. 242.

Kalmár József

hatóságilag engedélyezett vilamos
világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.

Költözködéseknél
vagy lakásváltoztatá-
soknál

villanyvilágítási
vagy 486

villanyos csengő

bevezetések vagy átalakításokat ju-
tányosan és gyorsan eszközöl

Kalmár József

villanyszerelő Arad, Salacz-utca 2

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,
bojtok
és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret
szerint készíttetnek. — Minden e
szakba vágó munkát a leggyor-
sabbán készít. 682

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő
mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szűlők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-
gyógycipőimet**, melyek megakadályozzák a láb-
fejlődést. Gyermekknél, ugyancsak felnőtteknél
nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos
elismert tanúsít. Készíték a valódi amerikai for-
májú cipőktől még nem különbözhető tartós szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel!

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállítója 641

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű
fogyasztó közönségnek szíves tu-
domására hozni, miszerint ezelőtt
Flórián-utcában létezett

hentes üzletemet

jelenleg saját házamban

Aulich Lajos-utca 16. sz. alá
helyeztem át, egyben ajánlom min-
den ezen hentes iparba vágó friss
készítményeimet a nagyközönség
szíves pártfogásába venni kegyes-
kedjen.

Mély tisztelettel 1471

Simandán György,
hentes-mester.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó
kerítések, épület-asalások, görredőnyök,
napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, pa-
dok, asztalok tömör vasból, valamint mind
a szakmába vágó munkák a legolcsóbb
árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyor-
san eszközöltetnek. 1151

Nagy választék sírkerítés mintákból ter-
mészetes nagyságban. — A minták meg-
tekinthetők a műhelytelepen.

Kellemesen hűsítő hajviz

Eau de Glace.

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpa képző-
dést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.

A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a

„CHAMPOING POR.”

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és selymes
lágyságu lesz. A haj színére nincs befolyással.

Az ideges főfájást azonnal megszünteti a

Rozsnyay-féle fejfájás elleni tabletták.

6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárában

458

Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz

minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arczisztát-
lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, ke-
resztrel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgypor 1 korona 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.

A bevásárlásnál csakis **Hajós-féle aradi készítményeket** tessék
kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

53

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek
Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek áraknál és Vojtek és Weisz drogeriájában.